

ÉLETTÜNK

XXVI. évf. 11. szám (26. Jahrg. Nr. 11.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1994 november.

„Látjátok feleim...!”

A temetőkereti sírokon Mindenszentek estéjén kigyúlnak az emlékezés mécsai: az élők a holtakra emlékeznek. Az ünnepnek csaknem pontosan ezer éves hagyománya van. A halottak, hitünk szerint „a tisztítótűzben vezeklő lelkek” ünnepét először a franciaországi híres Cluny-i kolostorban a később szentté avatott Odilo apát rendelte el 998-ban. Clunyból terjedt el Európa-szerte. És ma mindnyájan — legalább lélekben — felkeressük a temetőt. Kinek ne lenne valahol kedves halottja? ... Járunk a virágos sírok között, őszirózsák és fázós krizantémok lélegzik ránk a hervadás édeskés-fanyar illatát. Itt minden, — a télibeforduló évszak is — az elmúlásra, az enyészetre, a halálra figyelmeztet. Nem azért, hogy összerokadjunk, inkább hogy fölemelkedjünk. Hiszen — így példázza a természet örök körforgása is — az enyészetből csírázik ki a gazdagon termő élet, s a halál rútsága tanít bennünket az élet szépségeinek és örömeinek szeretetére. A halál az élet-ről tanúskodik.

Jó és szükséges néha, köznapi gondok, problémák közben „örök dolgok felé” fordítani figyelmünket, eszmélkedni élet és halál szövevényes, izgató rejtelmeiben...

Egy nyitott sír fölött, ide s tova nyolc évszázaddal ezelőtt hangzottak el a meg-rázó szavak: „Látjátok feleim szemetekkel, mik vagyunk...!” Milyen erővel teljes, sűrű magyar nyelven íródott ez a „Halotti beszéd”. Szimbólum-e, nemzeti balsorsunkra vall-e, hogy irodalmunk éppen egy halotti beszéddel kezdődik? — ne töprengjünk rajta. Élet és halál távlatából szemlélve történeti sorsunkat, arra a felismerésre jutunk, hogy a világ a Halotti beszéd óta mitsem változott. Csak az arányok változtak, kitágultak lehetőségeink határai, a tudomány nap mint nap produkálja félelmetes eredményeit, tüneményes műbolygók, technikai szerkezetek száguldoznak a világűrben, — mi magunk, látjátok feleim: bizony por és hamu vagyunk...

SZAMOSI JÓZSEF

NEM CSÜGGEDEK...

Nem csüggedek én, nem csüggedek én,
Ha zord is az éjjel;
Kigyúllad a fény az Isten egén
S megví a sötétlet.

A sír nem egyéb mint hű menedék, —
Elringat a béke;
Csak szárny a halál, melyen tovaszáll
A lélek az égbe.

(A „Tücsökdalok”-ból)

Endrődi Sándor (1850–1920)

FRANK MIKLÓS:

Jézus barátai

IDEÁLOKAT KERESŐ FIATALOKNAK MINDENSZENTEK ÜNNEPÉN

A fiatalság ma gondot okoz, súlyos gondot az állami szerveknek éppúgy, mint az egyházak vezetőinek. Nem mint-ha a mai fiatalok rosszabbak lennének, min! bármilyen más korban, hanem, mert az előfeltételek egy egészséges fejlődés számára romlottak. Sokan közülük sosem tapasztalhatták meg a családi fészkek melegét; hazánkban négy évtized kommunista indoktrinációja már a szülőknek sem tudott olyan értékeket közvetíteni, amelyekre egy életet fel lehet építeni, ugyanakkor sikerült a vallásról, az egyházakról olyan torz képet rajzolni, amelytől szükségszerűen visszariadnak és amelytől gyermekeiket is meg akarják óvni.

Ennek ellenére a fiatalság keres. Keres valamit, amibe belekapaszkodhat. Csoda-e ha megragad a felszínen, ha a rocksztárok válnak ideáljaivá, ha valláspótlékként sokan a szekták hálójába kerülnek? Honnan is tudják, hogy pokoli fufanggal kieszelt agymosáson mennek keresztül, hogy akarat nélküli bábukká válnak, vagy egy szép napon keserűen kell kiábrándulniok abból amiben hittek. A fiatal öngyilkosok jelentős része nyugaton a szekták áldozatai közül kerül ki. A fiatalság keres. Értékeket, amelyek maradandóak, modelleket, amelyek követhetőek. Társadalmunk sem az egyiket, sem a másikat nem képes nyújtani. Hisz nem hallanak másról, mint a pénzről, amely sosem elég; nem látnak mást, mint hogy a politikusok, ahelyett hogy összefognának, folyton-folyvást sárral dobálják egymást. Ebből a modelltől, köszönjük, nem kérünk.

A fiatalság keres és néha talál is. És ilyenkor igenis képes lelkesedni magasabb ideálokért és azokért, akik ezeket valóban képviselik. Vajon miért vonz a 85 éves száriba öltözött kis apáca, Kalkuttai Teréz anya annyi fiatal és miért ujjonganak fiatalok százezrei — mi tanúi lehetünk néhány éve a Népstadionban — ha II. János Pál pápa szól hozzájuk? Pedig nem mond népszerű dolgokat, hanem kemény életet követel tőlük... Vagy miért zárándokol az ifjúság tömegestül, évről-évre Taizébe és kezd új életet, ha Roger testvért hallgatták? A fiatalságnak igenis van érzéke az igazi, hamisítatlan értékek iránt és az a benyomása, ez sugárzik ezekből az emberekből.

De ilyenek a történelem folyamán mindig léteztek: a szentekre gondolok. Fiataljainknak persze nem nagyon volt alkalmuk, hogy megismerkedjenek velük, és ha igen, akkor vértelen, nevetséges figurákként mutattuk be őket, nem pedig annak, amik voltak: pompás telivér emberek, akik két lábbal benne álltak az életben, akik nem hátráltak meg a nehézségek elől. És sokan közülük fiatal-ságuk virágjában nőtték ki magukat lelki óriásokká. Gondoljunk csak ezekre a radikális keresztényekre, egy Assisi

Szent Ferencre, egy Árpád-házi Szent Erzsébetre, egy Lisieux-i Szent Terézre vagy a Távol-Kelet tüzes apostolára, Xavéri Szent Ferencre. Mindenszentek mai ünnepe kiváló alkalom, hogy újra felfedezzük és a fiatalokkal is felfedeztes-sük az emberiség e csodás egyéniségeit. De előbb persze le kell hántanunk róluk mindazt az édeskés, jámborkodó sallangot, amit az évszázadok rájuk aggattak. Akkor majd olyanoknak ismerjük meg őket, amilyenek valóban voltak: emberek, akik készek voltak mindent egy tétre feltenni és Jézust követni, nyárspolgári kompromisszumok nélkül; emberek, akik életükkel igazolták hitüket, azt a hétköznapok aprópénzére váltották és szavaiknak tettekkel adtak tartalmat és hiteles-séget.

Ma ők szólnak hozzánk és fiataljainkhoz: „Mi is voltunk fiatalok, nekünk is voltak problémáink. De mi nem adtuk fel a küzdelmet, mert tudtuk: megéri. Vessetek ma egy pillantást abba az országba, ahová mi megérkeztünk, abba az országba, ahol a nyolc boldogság az alkotmány. Mi kezdtük megvalósítani a földön. Rátok is ez a feladat vár. Szébbé akarjátok tenni a földet? Tegyétek előbb jobbá. Mi segítünk nektek, megmutatjuk, hogy ez nem utópia. Ti és mi összetartozunk: ti még úton vagytok, mi célba értünk. Mi ismerjük a sikeres élet titkát és azt akarjuk tovább adni nektek!”

Mindenszentek ünnepe Jézus barátaié, akik barátaink nekünk is. Ápoljuk ezt a barátságot, még szükségünk lehet rá.

TERÉZ ANYA INDÍTVÁNYA A KAIRÓI KONFERENCIÁN

Megható felhívást tett közzé Kalkuttai Teréz anya a kairói konferencián felolvasott indítványában. Azokhoz a terhes asszonyokhoz szólt, akik nem kívánják világra hozni magzatukat, és megkéri őket, ne vetessék el gyermeküket: „Ha van gyermeketek, akit nem akartok vagy nem tudtok táplálni és felnevelni, küldjétek el hozzám. Egyetlen gyermeket sem fogok visszautasítani. Otthont adok nektek, vagy szerető szülőket keresek a számukra, akik felnevelik őket”. Az abortuszt Teréz anya a „világ békéje legnagyobb rombolójának” nevezi. „Ha egy nőnek meg szabad ölnie gyermekét, mi tart akkor téged vagy engem vissza attól, hogy megöljük egymást”. Egyedül Isten veheti el az életet, sem egy anyának, vagy apának, sem egy orvosnak, vagy kormánynak, sem pedig egy konferenciának nincs joga hozzá. Isten úgy rendezte be a világot, hogy elég nagy legyen ahhoz, hogy mindenkit táplálni tudjon. Nem a világ, hanem az emberek szíve nem elég nagy. Teréz anya augusztus 26-án ünnepelte 84. születésnapját. KAP/ MK

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 34. VASÁRNAPRA KRISZTUS KIRÁLY ÜNNEPÉRE (november 20.)

Pilátus: „Hát zsidó vagyok én? Saját néped és a főpapok adtak kezembe. Mit tettél? (Jn 18,35)

Pilátus kérdésével mentegetőzik: Ő nem zsidó, nem kell tudnia Jézusról. Nem törekszik felismerni a „Jézus ügy” mögött lévő Istent, aki az emberek örök üdvösségét szolgálja. Mi mivel mentegetőzünk?

A „mit tettél?” kérdés a jogsértést vizsgálja: áll-e fenn valamilyen tény, vagy tett, ami miatt el lehet vagy kell ítélni Jézust? Pilátus nem talált semmi okot. Az ok földi jogokon felül van, ezt nem érzékeli Pilátus. A mai pilátusok sem...

Saját néped talált elítélésre méltónak — ez örök emberi vonás. Hatalomfél-tés, istentagadás, a „Nagy ellentmondó” műve, illetve annak folytatása. Napjainkban és az emberi jövőben is...

Következik a „C” év olvasmányainak sorozata.

ADVENT ELSŐ VASÁRNAPJÁRA (november 27.)

„Vigyázzatok, el ne nehezüljön szívetek tobzódásban, evilági gondokban. Így nem ér készületlenül benneteket az a nap”. (Lk 21,34)

Akármilyen jól megy valaki sorsa, aki az élet „napos oldalára került”, ne gondolja senki, a mennyország létezhet a földön... A gazdagnak nehéz bemenni Isten országába, ezért nagyon kell vigyáznia.

Bármilyen rosszul megy valakinek, nem szabad elmerülnie a világi gondokban, szomorúságban, nyomorúságban... Egy életen át kell készülnünk arra a napra, amikor Isten színe elé kerülünk. Akár egyéni halálunk után, akár az ítélet napján.

A fenti két véglet között élőkre is vonatkozik a készülődés és vigyázat. Csak az „Isten kezében élő” van — részben — biztonságban...

ADVENT 2. VASÁRNAPJÁRA (december 4.)

„Az Úr szólott Jánoshoz, Zakariás fiához a pusztában. Erre Ő bejárta a Jordán egész vidékét és bűnbánati keresztiséget hirdetett...” (Lk 3,2b–3)

Isten az általa meghatározott időben szólott Jánoshoz és küldte a Jordán vidékére. Addig János imádságos lelkülettel készült a valamikor bekövetkezendő hívásra, küldetésre. Mi milyen lelkülettel készülünk és mire?

Ha az Úr küldte Jánost keresztelni és bűnbánatot hirdetni, akkor János nem a maga ügyét hirdette, hanem Istenét. Másrészt Isten garantálta a küldetés valódiságát és legmagasabb színvonalát.

Bűnbánat volt az előfeltétele a kereszt-
(Folytatás a 2. oldalon.)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

Az új katekizmus és az ökumenizmus

Egyesek talán megütköztek utolsó cikkem egyik megjegyzésén. Azt írtam ugyanis, hogy aki nem veszi figyelembe az Egyház hierarchikus felépítését, az magáévá tette a protestáns egyházak sajátos egyházképét, s ezért nem kell a velük való egységet keresnie, mert már protestánssá lett. Nem vallásos szektarizmusra vall az ilyen kijelentés? Az egyházak dogmatikai ellentétének ily hangoztatása nem teszi lehetetlenné a II. vatikáni zsinat által felkarolt ökumenizmus célkitűzését?

Az új katekizmusnak is szemére vetették, hogy nem kedvez az ökumenizmus ügyének. Hivatkozik ugyan a II. vatikáni zsinat erre vonatkozó szövegeire, de nem veszi figyelembe, hogy manapság a pluralizmus szellemében kell megoldanunk az ökumenizmus problémáját. A sokféleségben való egységet kell helyreállítanunk és nem merev dogmatikai egységre törekednünk. Sőt egyesek még tovább mennek! Egy svájci teológus ugyanis azzal vádolja az új katekizmust, hogy fenntartja a II. vatikáni zsinat félmegoldását. A zsinat ugyan helyesen az Egyházat mint közösséget határozza meg, de ugyanakkor fenntartja a hierarchikus szervezetet és a katekizmus ebben is követi. E teológus tehát azt akarja mondani, hogy az egyház hierarchikus szervezetét, melyet az I. vatikáni zsinat szentesített és a II. vatikáni zsinat is fenntartott, fel kell adnunk. Így csakugyan közelebb kerülünk protestáns testvéreinkhez, mert feladnánk saját hitünket.

Nekünk azt az ökumenizmust kell szövegeznünk, melyet a zsinat célbavett. Kétségtelen, hogy a világ szemében a keresztény egyházak közti hitbeli megosztottság botránnyal jelent. Ezért minden kereszténynek szent kötelessége, hogy az igazi ökumenizmus szellemében az Egyház egységének a helyreállítására törekedjen. Krisztus nem tíz, vagy húsz egyházat, hanem egyetlen Egyházat alapított. Az Egyház magyar elnevezése: „egyház” is jól kifejezi ezt a kelleket. Ezért Krisztus Urunk is az Egyház egységéért imádkozott, azt akarta, hogy

egy akol legyen és egy pásztor (Jn 10, 16). Az egység az Egyház azonosságának a feltétele. Ha valami az egységet elveszti, akkor azonosságát is elveszíti. Ez igaz nemcsak az egyének életében, hanem társadalmi alakulatok esetében is. Másrészt tagadhatatlan, hogy egy bizonyos pluralizmus nemcsak megengedett, hanem egyenesen szükséges. Így az Egyházban a liturgia vonalán már mindig pluralizmus uralkodott. Nemcsak a latin és a keleti egyházaknak más és más liturgiájuk volt, hanem a római egyház keretében is különböző rítusok alakultak ki. Sőt, ha nem dogmákról van szó, egyes tanbeli eltérések is jogosultak. Így a teológusok évszázadokon át arról vitatkoztak, hogy Mária teste szerint a mennybe felvételt-e. Tekintve, hogy XII. Pius ezt a felfogást dogmává emelte, a katolikusok e kérdésben már nem vallhatnak pluralizmust. Lefebrennek és követőinek az a hibája, hogy a liturgiában való pluralizmus jogosultságát is tagadják. A régi miseszöveg az egyház hitét alighanem szabatosabban és teljesebben juttatta kifejezésre, viszont az új liturgiát a hívek jobban érthetik meg. Az is előfordulhat, hogy az új misét egyes papok, — nem tartva be a liturgiai szabályokat —, pongyolán végzik és ezáltal botránnyal okoznak, de ezt nem lehet az új mise rovására írni.

A katekizmusra vonatkozó jelenlegi vitában nem is az a hiba, hogy egyesek pluralizmust követelnek, hanem, hogy a pluralizmust még hittételekre is ki akarják terjeszteni. Alapjában sem az egységet, sem a pluralizmust nem lehet abszolút zsinormértéknek tekinteni. Az igazságban való egység jó, a tévedésben ellenben rossz. Az igazságtól eltérő pluralizmus rossz és a tévedéstől való elhatároltság következtében keletkezett pluralizmus jó. Jobb a hitbeli pluralizmusban megmaradni, mint másokkal a tévedésben egynek lenni.

Az az ökumenizmus, mely a II. vatikáni zsinat szeme előtt lebegett, nem vezethet eredményre, ha az igazság kérdését kiiktatjuk. Nem történhet olyan módon, hogy azt mondjuk a másvallású-

aknak: ti is engedjétek valamit abból, amit igaznak hisztek, s mi is engedünk valamit. Ez szükségképpen csak a tévedésben való egységre s nem közösen felismert igazság egységére vezethetne. Ezért is fontos a másvallásúakkal való közös megbeszélés. Kell, hogy kölcsönösen megismerjük egymás tanát. Nem szolgál az ökumenizmus ügyének, ha úgy teszünk mintha semmifajta igazságban nem hinnénk, vagy mintha úgyis megegyeznénk abban, ha nincs tárgyilagos igazság s csak szubjektív vélemények vannak. Ezért az új katekizmusnak, akárcsak a II. vatikáni zsinatnak nagy fontossága van az ökumenikus munkában. Nemcsak katolikusok, a másvallásúak is világosan megismerhetik, mi az Egyház tanítása, mi az, amit igazán hisz. S ugyanígy mi is sze-

retnének megtudni, mit hisznek ők igaznak. A következő lépés lehetne aztán felismerni, hogy talán nincs is oly nagy eltérés abban, amit igaznak hiszünk, hanem inkább a fogalmazásban térünk el egymástól. Már annak a felismerésében, hogy végeredményben ugyanazt a végső célt keressük rádöbbenünk, hogy sok objektív vonásban máris egyek vagyunk, és ez növelheti motivációnkat, hogy az ökumenizmus célkitűzését továbbra is kövessük. E közös munka persze nem lesz egy-két év, hanem hosszú évtizedek, ha nem évszázadok munkája. Ez a közös, imától kísért munka a szeretet szálait is szorosabbra fűzi közöttünk, ha nem is tudunk még az igazság felismerésében azonos hitre szert tennünk. A teológusoknak ily tárgyilagos megbeszélései nagyon ritkán történnek, mert sokan azt hiszik, hogy csak propagandisztikus eljárásokkal, felületes kompromisszumokkal lehet célt érni.

Az esztergomi zsinat

A zsinat tervét Paskai László bíboros, primás, esztergomi érsek 1988 tavaszán jelentette be. A munka megkezdése azonban halasztást szenvedett II. János Pál pápa magyarországi látogatása miatt. A tényleges előkészületeket ezért csak 1991 decemberében lehetett megkezdeni. Akkor úgy tervezték, hogy egy éves előkészület után, 1993-ban tartják meg a zsinatot. 1993 elején azonban a Szentszék átrendezte a magyar egyházmegyék határait, s ez lényegesen módosította az érsekség területét. At kellett szervezni a zsinatot előkészítő munkát is. A zsinat megtartására ezért ebben az esztendőben nem kerülhetett sor.

A zsinatra 193 fő kapott meghívást. A résztvevők 40 %-a világi hívő volt, az egyházközségek és a lelkeségi mozgalmak képviselőiben, 40 %-a egyházmegyei pap, 20 %-a (férfi és női) szerzetes. Megfigyelőként meghívást kaptak más egyházmegyék és a történelmi keresztény egyházak képviselői is.

A zsinat jelmondata: „Éljünk méltóan Krisztus evangéliumához!” Célja az egyházi előírásoknak, elsősorban a II. Vatikáni zsinat útmutatásainak szellemében, az utóbbi évtizedekben gyökeresen megváltozott magyar valóság talaján megújítani a főegyházmegyei lelképásztori munkáját, mind szellemiségében, mind szervezeti felépítésében.

E cél érdekében 17 téma köré csoportosították a tárgyalásra kerülő kérdéseket, s minden téma kidolgozását egy-egy munkabizottságra bízták. A bizottságok feladata az volt, hogy összegezzék az egyház idevágó tanítását, végezzenek alapos helyzetelemzést, majd tegyenek javaslatokat.

A bizottságban papok, szerzetesek és világiak egyaránt helyet kaptak. Munkájuk eredményét írásban összegezték, s 1993 végén adták át a zsinat egész munkáját összefogó koordináló bizottságnak. A koordináló bizottság a beérkezett anyagból 1994 elejére készítette el a zsinati munka alapjául szolgáló 152 oldalas munkadokumentumot. Ez 18 fejezetben átfogja az egyházi élet minden területét: az evangelizációt, a hitoktatást, a katolikus iskolákat, az ifjúság lelki gondozását, a szentségek kiszolgáltatását. Foglalkozik a családok és a papság helyzetével, a papképzéssel és az állandó diakonátussal. Külön fejezetekben tesznek javaslatot az egyházmegyei szervezet átalakítására, új, korszerű struktúrák felállítására. A főegyházmegye a jövőben várhatóan két vidéki (esztergomi és szentendrei) és öt budapesti régióra osz-

lik, az előzőek az esztergomi, az utóbbiak a budapesti helynökség irányítása alá kerülnek. Jelentős újdonság, hogy mellettük „szakterületi helynökségeket” is felállítanak az egyes pasztorális tevékenységek szakmai irányítására. A további témakörök a plébániák, a szerzetesek és a világiak életét tekintik át, sürgetve azt, hogy a jövőben szorosabb együttműködés alakuljon ki az egyházban a papok és a világiak között. Foglalkozik a zsinat a sajátos csoportok (menekültek, kisebbségek, a társadalom peremére szorultak) lelki gondozásával, sürgeti az ökumenikus közeledést a többi keresztény egyházhoz, a karitatív és szociális tevékenységet s a hatékonyabb jelenlétet a társadalom és a kultúra életében.

A tervek szerint a zsinati határozatok nyomán 1995-re készül el a főegyházmegye öt éves lelképásztori terve, amely kijelöli a megújulás irányát, és meghatározza a feladatokat. E terv végrehajtása tehát 2000-ben, a megváltás jubileumi esztendejében fejeződhet be.

A zsinat az esztergomi bazilikában tartott ünnepélyes háaadó szentmisével ért véget. Ez alkalommal áldotta meg Paskai László a templom tűzvészt szenvedett s most újonnan restaurált tetőszerkezetét is.

(A zsinat közleménye alapján.)

A „MÉRLEG” JUBILEUMA

Harmincadik évfolyamába lépett a „Mérleg” című katolikus folyóirat, amely az elmúlt évtizedekben a 2. Vatikáni zsinat és az ökuméné szellemében különösen fontos szerepet játszott a kádári, ún. „puha diktatúra” idején. Az otthoni katolikusoknak a Mérleg volt a nyitott ablak Nyugat felé, rajta keresztül nyomon követhették a világegyházban végbemenő megújulási folyamatokat, állandóan tájékoztatott a megjelent könyvekről, a kultúra és tudományok legújabb eredményeiről, — mindezt katolikus nézőpontból, elismerésre méltó tárgyilagossággal, de kritikáiban bátor hangon, tárta olvasói elé. Megindulása óta a főszerkesztő, a Münchenben élő Boór János nevével azonosult a folyóirat, amely ma már Magyarországon készül. Időközben Boór János a Magyar Katolikus Újságíró Szövetség megválasztott elnöke és vállalta a tisztességével járó munkát is. Kívánunk a Mérlegnek további sikeres évfolyamokat, külön is köszöntve Boór Jánost, akit büszkén tartunk számon mint lapunk aktív szerkesztője tagját. (Sz. J.)

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról.)

ségnek, amely eredményezte a bűnök bocsánatát és a megtisztult lelki állapotot. Ma sincs másképp...

ADVENT 3. VASÁRNAPJÁRA

(december 11.)

A vámosok kérdésére így felelt Keresztelő János: „Ne követeljétek többet, mint amennyi jogos”. A katonákhoz: „Senkit se bántatok, meg ne zsaroljátok, elégedjétek meg zsoldotokkal”. (Lk 3,13X14)

Nyilvános bűdösökként tartották számon a vámosokat — nem ok nélkül —, mert a leadandó vámon és az őket megillető részen kívül jócskán követeltek saját zsebükre is...

Most megüti lelküket a Keresztelő által hirdetett bűnbánat súlya és nagyszerűsége. Segítségért fordulnak hozzá: „Mit tegyünk?” János megmutatja az utat: minden foglalkozásban lehet tisztességesen élni. Így nem követ el bűnt sem Isten, sem ember előtt...

A katonák hirhedtek voltak zsarolásaikról, durvaságaikról. Keresztelő János nekik is utat mutat — Isten felé. S nekünk...?

ADVENT 4. VASÁRNAPJÁRA

(december 18.)

Erzsébet meghallotta Mária köszöntését, felujjongott méhében a magzat és eltöltötte a Szentlélekkel. Hangos szóval fölkiáltott. „Áldottabb vagy minden asszonynál és áldott a te méhednek gyümölcse!” (Lk 1,41—42)

Erzsébet — nyilvánvalóan lélekben történt látomás útján — tudott Mária áldott állapotáról, csupán jövetelével nem számolt. A Szentlélek megerősíti lelki boldogságát, amelyet hangosan és azonnal el kellett mondania...

Áldást mond a Mindenható által kiválasztott asszonyra, aki a magasságos Isten terveit valósítja meg. Mi hogyan tiszteljük, áldjuk Máriát?...

Kegyelmi tisztasággal látja Erzsébet, ki lesz méhének gyümölcse, aki megszenteli a kor felfogása által alacsonyrendűnek tartott női és családi életet. S a mi életünkben...

Akkor a hatalom, a döntés, a szólás, parancsolás... joga a férfiaké volt. Az asszonynak maradt az áldás. Mára ez is eltűnt: a gyermek áldás helyett teher és az áldás megszűnt életünkben...

Fejős Ottó

Látogatás a gyulafehérvári érsekségen

JAKUBINYI GYÖRGY ÉRSEKSEL BESZÉLGET FEJŐS OTTÓ

Életünk: Gyulafehérváron vagyunk, az ősi várban, a magyar érsek székhelyén. Ezt a várost a történelem folyamán Károlyfehérvárnak is nevezték, de erről dr. Jakubinyi György érsek atya többet tud mondani. Máris arra kérem, beszéljen előbb érseki kinevezéséről, aztán Gyulafehérvár történelmi múltjáról.

Jakubinyi György: Köszönöm a lehetőséget, hogy beszélhetek a városunkról. Ami érsekségemet illeti, április 8-án neveztek ki erdélyi, pontosabban a gyulafehérvári érsekség második főpásztorának. A bulla akkor még nem érkezett meg, úgyhogy április 21-én, a beiktatásomkor a bukaresti nuncius dekrétumát olvastuk fel, előlegezve a bullát. Ezt megtehette, fel volt hatalmazva rá. A bulla most érkezett és éppen tegnap mutattam be az egyházügyi államtitkárságnál Bukarestben, együtt a nuncius társaságában. Nem arról van szó, hogy az állam beleszólna a kinevezésbe, de egy 1991-es törvény szerint a szabadon megválasztott vagy kinevezett egyházfőnöknek kérniük kell kinevezésük dokumentuma bemutatásával az állami hivatalos elismerést. Ami a történelmi múltat illeti: Gyulafehérvár, régebbi nevén Károlyfehérvár, legrégebbi nevén Apulum a római időben, Krisztus után 106-tól 271-ig a Dácia Provincia része volt. Római vár, castrum volt ezen a helyen, ahol éppen most ülünk és beszélgetünk. Nem tudjuk kimutatni, hogy a kereszténység mikor jutott el ide, de annyi bizonyos, a magyar honfoglalás idején a vidéknek már keresztény lakossága volt. A szláv lakosság a helyet Belgrádnak nevezte, azaz Fehérvárnak, mert a régi római vár falai fehéren meredtek az égnek. Egy részük a várba jövet mai napig látható beépítve az egyik kaszárnya alapfalai.

É.: Mikor lett a város neve Gyulafehérvár?

J. Gy.: Amikor a magyar Gyula itt székelt. Büszkék is vagyunk arra, hogy a szövetségi fejedelem Fehérvára ugyan Székesfehérvár volt, de rangban utána Gyula következett és Gyulának, mint méltóságnak székhelye az erdélyi Fehérvár, vagyis a Gyula Fehérvára volt. A középkorban ezt a nevet a magyar kancellária latinra fordította, a Gyula és Július névnek semmi köze egymáshoz, de rokonhangzás miatt azonosították. A fehér latinul albus, alba, album. Ebből lett az Alba Julia. Ma, amikor a város nevét emlegetjük, világszerte mindenki először Olaszországra gondol, mert olaszos hangzású, habár latin; a románok szerint meg román név. Pedig a magyar kancelláriának a fordítási nevét tükrözi, a szláv Belgrád vagy a magyar Fehérvár, Gyulafehérvár visszaadása.

É.: Mikor lett belőle Károlyfehérvár?

J. Gy.: A várat többszöri átépítés után mai formájában, 1716-tól kezdve a 30-as években fejezték be, az akkor uralkodó III. Károly magyar király —, VI. Károly néven német római császár nevével Karlsburgnak, Károlyvárnak neveztek. A németek mai napig így hívják; a magyar hivatalos neve pedig Károlyfehérvár lett, a kancelláriában latinul Alba Karolina. Csak 1867-ben, a Kiegyezéskor állították vissza Erdélybe a magyar közigazgatást és ekkor a város visszanyerte a magyar Gyulafehérvár nevét. Trianon óta hivatalos román neve Alba Julia megint. Más hivatalos neve nincs, magyar használatban Gyulafehérvár, a németek továbbra is Karlsburgnak nevezik.

É.: Érsek atya, az 1990-es országos fordulat után milyen egyházi változások történtek?

J. Gy.: Tulajdonképpen 1989 decemberével kezdődtek el a változások, azokkal az eseményekkel, amelyeket hivatalosan forradalomnak neveznek, mások „ellopott forradalomnak”, mi azonban inkább csak eseményekről beszélünk. Szóval az 1989-es decemberi események után minden megváltozott. Hivatalosan elkezdődött a demokratikus korszak, annak minden vívódása, vajúdása és ez tart a mai napig. Úgy látom, még sokáig! Egyházi vonalon egészen új kezdetet jelent ez az időpont. 1989 decemberéig a román kommunista államban három kategóriába oszthattuk az egyházakat és egyházi közösségeket. Minden olyan egyháznak, mely hivatalosan létezni akart, a kommunista rendszerben, be kellett nyújtania szervezeti szabályzatát a nagy nemzetgyűlésnek jóváhagyás végett. 13 ilyen egyház, egyházi közösség vagy felekezet volt, abból 11 keresztény és 2 nem keresztény (a zsidó és a muzulmán), akik elnyerték ezt a jóváhagyást, élen a román ortodox egyházzal, amely jelenleg is az ország túlnyomó többségét vagy legnagyobb részét magába ölelő egyház. A második kategória a megtűrt egyházak voltak, ilyen csak egyetlen egy volt, mi: a római katolikus egyház. A megtűrtéget azt jelentette, hogy papjainkat nagyjából úgy kezelték, mint az ortodox papságot, teológiánk is működhetett, eleinte Gyulafehérváron, majd 1957 februártól még egy román nyelven Jasiban. De nem volt szervezeti szabályzatunk, amit jóváhagyhattak volna, tehát semmiféle jogi elismerésünk, dokumentumunk nem volt, amire hivatkozhattunk volna. Megtűrték voltunk. A harmadik kategóriába tartoztak az üldözöttek, a katolikus egyház bizánci része, pontosabban a görögkatolikus román egyház és persze a ruszin és magyar szertartású görögkatolikus egyház, akiket egy tollvonással 1948 októberében ortodoxá nyilvánított az állam, karöltve az ortodox egyházzal. Az üldözöttek közé tartoztak azután ez el nem ismert neoprotesztáns felekezetek, köztük a reform-baptisták, a jehova tanúi és hasonlóak.

É.: Hogyan jöttek létre Romániában, illetve Erdélyben a római katolikus egyházak?

J. Gy.: Ami bennünket illet, a kommunista időben a hat római katolikus latin szertartású egyházmegye közül az 1948-as kultusz törvény két egyházmegyét ismert el. A törvény ugyanis előírta, hogy ahhoz, hogy egy püspökség létezhesse, 750 ezer hívővel kell rendelkeznie. Már pedig mi római katolikusok 1,300.000-en voltunk Romániában és ebből arra következtettek, hogy két püspökségre van jogunk. Az elismerést megkapta Gyulafehérvár és a Jas-i egyházmegye. Idővel a Jas-i egyházmegye elismerését magához ragadta a Bukaresti érsekség, a kettőt államilag egyesítették, egyházzal is fiktív egységet kötöttek, de valójában titokban megmaradt különálló egyházmegyének és a másik három latin szertartású, római katolikus erdélyi egyházmegyét, Szatmárt, Nagyváradot és Temesvárt, egyszerűen főesperesség rangjára degradálták, de nem tudták alárendelni Gyulafehérvárnak — az állam ezt akarta! —, mert olyan nagy volt az ellenállás. Úgy hogy idővel kénytelenek voltak ilyen egyházzal nem létező címet adni, hogy „Független Ko-

ordináló Főesperesség”. Gyakorlatilag ez azt jelentette, hogy a negyven évnél fiatalabb kommunista időben, a hat római katolikus egyházmegye közül kettőnek lehetett megyéspüspöke, négynek pedig koordináló főesperese, aki egyházzal az „ordinárius substitutus” címet hordta és egyházzal ilyen hatalommal rendelkező, felszentelt katolikus pap püspöki joghatósága, akit az utolsó még szabadlábban levő püspök nevezett ki, azzal a felhatalmazással, hogy mindig volt tartalékos kinevezett ordinárius és egymásnak adták át a joghatóságot, letartóztatás vagy halál esetén.

É.: Ki rendelte el ezt a „tartalékos püspöki” rendszert?

J. Gy.: Ezt még XII. Pius pápa rendelte el '45-ben, a volt kommunista, illetve az akkor kommunistává lett országokban, abban a reményben, hogy nem sokáig tart ez a rendszer. Hát majdnem 40 évig tartott. Valóságban 1948-ban, az új kommunista rendszer és kultusz törvény életbeléptekor, 12 katolikus egyházmegye volt, meg öt görögkatolikus román püspökség, mind az öt Erdélyben, ezeket 1948-ban egyszerűen megsemmisítették, katakombába kényszerítették. 1,700.000 hívük volt, 1800 papjuk, abból kétharmada a család miatt — hiszen családjuk van — a kínzás, az ehnyomatás alatt átálltak ortodoxnak, egyharmada pedig — 600-an — vállalták a börtönt, majd az 1964-es nagy amnesztia után kijöttek a börtönből és munkásként nyugdíjas korukig dolgoztak. Ezek közül még vagy 150 van életben.

É.: Léteznek-e örmény katolikusok és mennyien?

J. Gy.: Van még egy 12. katolikus egyházmegye Romániában, az 1930-as román konkordátum hozta létre, Szamosújvári székhellyel, a romániai katolikus örmények ordináriusát. Élén apostoli kormányzó áll, a harmadik apostoli kormányzó éppen magam vagyok 1992 óta. Mint segédpüspököt egyúttal a Szentszék kinevezett az örmények élére. Sajnos, ez az egyházmegye csak ezer katolikusból, 4 plébániából és 2 papból áll. Éppen csak azért létezik, hogy az örménység önazonosságát őrizze és a rítust fenntartsuk.

É.: A bukaresti püspök nem volt megyéspüspök?

J. Gy.: 1989 decemberéig egyetlen egy megyéspüspöke volt a 12 katolikus püspökségnek, mégpedig Gyulafehérváron, mert annak volt állami elismerése. Miért nem volt Bukarestben érsek, jóllehet annak is volt elismerése? A magyarázat: Bukarestben olyan pap vezette az érsekséget, aki önmagát „ordinárius substitutus”-nak nevezte, de a Szentszék soha sem ismerte el ezt a törvényes utódlását, mert nem tudta bizonyítani, az állam azonban ragaszkodott hozzá, hogy őt nevezzék ki érseknek. Meg kellett várni, amíg meghalt. Mert a Szentszék nem nevezte ki, a román kommunista állam pedig nem volt hajlandó róla lemondani. Franc Augustin bukovinai, osztrák anyanyelvű, román állampolgárságú papról van szó. Mons. Francis Augustina, úgy nevezték, nem vette ezt tudomásul. Az ő személye miatt nem kaphatott Bukarest érseket. Így alakult ki az a különös helyzet, hogy a külvilág és a papságunk is tudomásul vette, hogy egész Romániában egy püspök van, a Gyulafehérvári, és az történetesen Isten szolgája, boldog életű Márton Áron püspök.

(Folytatás a következő számunkban.)

A SZENTSZÉK ÉS A KAIRÓI KONFERENCIA

Az ENSZ kairói népesedési és fejlesztési konferenciáján nagy várakozás előzte meg Renato Martino érsek, a szentszéki küldöttség vezetőjének felszólalását. Az elmúlt napokban ugyanis főleg nem hivatalos kormányzati, de befolyásos szervezetek is sajtótájékoztatókon támadták az egyház álláspontját. Közben pedig 17 ország képviselői már úgy nyilatkoztak, hogy nem értenek egyet a konferencia dokumentumának az abortuszra vonatkozó kitételeivel.

A Szentszék tevékenyen vett részt a konferencia előkészítő munkálataiban és most is párbeszédet folytat a közreműködőkkel, mivel a népek közötti szolidaritás előmozdításáról van szó — mondta a Vatikán képviselője. Már az összejevetel címe „Nemzetközi Népesedési és Fejlesztési Konferencia” szerint is az a feladatunk, hogy megtaláljuk a föld javainak jobb és méltányosabb elosztását, mivel azok mindenki örökségét alkotják — hangsúlyozta. A népesedési politika tehát része egy átfogó fejlesztési politikának. Mindkettő ugyanarról a valóságról tárgyal: az emberi személyiség központi jelentőségéről, valamint mindannyiunk közös felelősségéről, hogy minden ember számára biztosítsuk a méltóságának megfelelő életet.

Ezért a Szentszék kifogásolja, hogy a népesedés és a fejlesztés viszonyáról szóló fejezet aránytalanul kis helyet foglal el a dokumentumban. A fejlesztési stratégiák megkínálják, hogy méltányosabban osszuk el a nemzetközi közöségben a gazdasági forrásokat és a technológiát, valamint a nemzetközi piacon való részvétel lehetőségét. Meg kell oldani a szegényebb országok külföldi adósságának problémáját, mivel ezek megfojtják fejlődési lehetőségeiket; segíteni kell őket mezőgazdaságuk fejlesztésében és az egészségügy megszerzésében.

Martino érsek hangsúlyozta továbbá a család központi jelentőségét a népesedési és fejlesztési politikában. A család ugyanis az az ajtó, amelyen keresztül eljutunk a korunkat érintő változások és problémák gyökeréig. Amikor népesedési politikáról beszélünk, akkor az emberi élet legintímabb területéről, a férfiak és nők felelősségteljes szexualitásáról beszélünk. A Szentszék nem minden áron sürgeti az utódnemzést, hanem a felelős apaságra és anyaságra hívja fel a figyelmet. A szexuális élet ugyanis nem csupán az egyén önmegvalósítását célozza, hanem felelősséget jelent Isten, a kölcsönös elhatározásból születendő élet, a már létező családtagok és az egész társadalom iránt. Erre a felelősségre kell nevelni a fiatalokat, és ennek a felelősségnek vállalásában támogatni kell magukat a családokat is. Nem elég csak fékezni a „nem kívánt” vagy a nagy kockázattal járó szexuális kapcsolatokat, vagy ezek következményeit „szolgáltatások” útján orvosolni.

Miért nem nézünk szembe a felelőtlen szexuális élet okozóival? Miért fogadunk el hallgatólagosan, „normálisnak” minősített felelőtlen magatartási formákat? — vetette fel a kérdést Martino érsek. Sok tennivaló van hátra, főleg a felelős utódnemzésre és a felelős családi életre való nevelés terén. A felelősség vállalása terheket hoz magával és felelősséget, és lemondást kíván. Ha szem előtt tartjuk, hogy az emberi szexualitás természetesen szerint személyek közötti kapcsolatot jelent, akkor a helyes szexuális nevelés nem szorítkozhat csupán a biológiai folyamatokra. VR / MK

A németországi magyar papok Brüsszelben Európáért

A németországi magyar papok október 3—6-a között, Brüsszelben tartották évente megrendezésre kerülő, lelkipásztori tanácskozásokkal, lelhgyakorlatos előadásokkal, elmélkedésekkel és közös istentiszteletekkel átszőtt, háromnapos baráti találkozójukat, az ún. *Németországi Magyar Papi Konferenciát*.

A tanácskozás a kölni Mindszenty Házban kezdődött *dr. Wolfgang Offermanns*nak, a talán egyetlen, magyarul beszélő Németországban született német papnak, a bonni diplomaták lelkészének és az Európai Közösségek Püspöki Konferenciák Brüsszelben székelő Kommissziója (COMECE) vezetőjének tájékoztató bevezetőjével és másnap Brüsszelben a barnabita szerzetesek, papok lelki gondozására alapított „L'eau vive” (Élő vizek) otthonában folytatódott. *Fejős Ottó főlelkész* vezetésével a konferencián megjelent szinte valamennyi németországi magyar lelkész: *Bárány József* Bambergből, *dr. Major Márk* Essenből, *Bereczki Béla* Kölnből, *dr. Cserháti Ferenc*, *Merka János*, *Fehér István* Münchenből, *Bagossy István* Münsterből, *Dobai Sándor*, a Benelux államok főlelkésze, *Horváth János* Stuttgartból, *P. Gyúrás István SJ* Weingartenből és *dr. Koncsik Endre* Würzburgból, valamint *P. Posta Benjamin* ferences, aki éppen ezekben a napokban kezdte el lelkipásztori működését a Jugend-stílusban épült házi kápolnának díszteremnek is helyt adó, tágas Magyar Házban, Brüsszelben.

A konferencián a már említett *dr. Wolfgang Offermanns P. Tegye Gábor SJ*, az OCIPE (az Európai Kérdések Katolikus Irodája) vezetőjének és *Sáfrány Judit*, a kelet-európai országok felé irányuló ún. PHARE együttműködési terveken belüli TEMPUS felsőoktatási program magyar irányítójának kitűnő, rövid és átfogó előadása segítségével elsősorban a francia és francia forradalmi befolyás, valamint „a vallás magánügy” és ehhez hasonló jelszavak mellett épülő Európai Közösség és a vallás kapcsolatát elemeztük, illetve a keresztény éthosz jelentőségét és esetleges befolyását az európai unió egyre inkább csak gazdasági és materiális szempontokat figyelembe vevő határozataiba és működésébe. Ugyanakkor ismerkedtünk a lassan körvonalazódó, gigantikus európai szervezet brüsszeli intézményeinek bonyolult rendszerével és alig áttekinthető, nehézkes működésével.

Dr. Offermanns előadásában „az idők jeleiről” beszélt, az európai féltékeny tapasztalható nyugtalanságról, a gazdasági, társadalmi és vallási feszültségekről, az újabb hatalmi befolyási szférák kialakulására irányuló törekvésekről, az egyszerre tapasztalható ellenszenv növekedéséről és az egységre irányuló vágyról a népek között, a vallási fundamentalizmusról, prozelitizmusról és a szekták terjedéséről, valamint az egyházra váró feladatokról, főleg a lelkipásztori, a karitatív és a nevelési munka terén az új Európában.

P. Tegye a katolikus Egyház, a Vatikán és az Európai Püspöki Konferencia (CCEE) működését és törekvéseit ismertette az Európai Közösségnél Brüsszelben és az Európa Tanácsnál Strasbourgban. Utalt az Európai Közösségben bekövetkezett változásra: Míg kezdetben a keresztény éthosz Schuman, Gasperi, Adenauer és a többi keresztény politikai tevékenysége révén természetes meghatározó elemként résztvevett az európai egység formálásában, hivatalos egyházi

befolyás nélkül is, és a gazdasági törekvések közepette is biztosította annak szellemi-lelki dimenzióját, addig napjainkra, az Európai Közösség legtöbb technokratája számára az egyház már csak a többihez hasonló egyesület (mint pl. a Galamb- vagy Lótenyésztők Egyesülete). Európa építésében „az egyház és állam” francia mintára szétvált, Európának „nincs lelke” (*Jacques Delor*), csak gazdasági szempontok mérvadók és a liberális szellem érvényesül benne, és ennek megfelelően a gyengét kirekesztik vagy kidobják. Az egyháznak ezért elengedhetetlen feladata, hogy Európa érdekében erősítse jelenlétét, elkötelezett és professzionista befolyását az európai intézményekben és törvényhozásban.

Sáfrány Judit beszámolójából az EK 1990. május 7-én életre hívott TEMPUS-PHARE felsőoktatási program hatalmas méreteiről, elért eredményeiről, magyarországi sikereiről tájékozódunk. Ebben a technikai, társadalomtudományi, biznisz és menedzser, valamint orvostudományi kutatási programok prioritása ugyancsak megerősítette bennünk azt a már korábban kialakult véleményt, miszerint az EK-ben a gazdasági szempontok a mérvadók, és valóban hiányzik belőle a lelki dimenzió, a keresztény (európai) éthosz.

Megbeszéléseinken résztvevett *dr. Blankenstein Miklós*, a Magyar Katolikus Püspöki Kar Országos Lelekipásztori Intézetének igazgatója Budapestről és konferenciánk befejező előadásában ismertette az *Esztergomi Zsinat* lefolyását, a magyar katolikus egyház új helyzetét az ideai választások után, valamint utalt az 1996-ra tervezett EXPO és a magyarság, Árpád óta tartó keresztény társadalom-szerveződésének 1100 éves jubileuma közötti, néhányak által árgus szemekkel nézett kapcsolatára és a körülötte kialakult vitákra. Az új helyzetben saját (keresztény) identitásunk meghatározására szólított. A konferencia rövid lelkipásztori tanácskozással és ünnepélyes koncelebrált szentmisével ért véget.

A brüsszeli tanácskozás zsúfolt programja mellett városnézésre, templomlátogatásokra és esti szórakozásra is jutott idő. *Dr. Offermanns* figyelmes, készséges és szakszerű vezetésével megtekintettük a város nevezetességeit, köztük az EK-székházait, az Európai Közösség Parlamentjének technikai hiba miatt zárolt és üresen tátongó hatalmas, új épületét, majd a belgák impozáns nemzeti szentélyét, ahol ezt olvashattuk: *Salus patriae suprema lex* — Hazánk üdve a legfőbb parancs!

A németországi magyar papok brüsszeli konferenciája nemcsak hazánk, de egész magyar népünk üdve szolgálatának jegyében zajlott, abban a biztos tudatban, hogy a keresztrefeszített Jézus Krisztusra, akit hirdetnek, Európa összes népének éppúgy szüksége van, mint magyar Hazánk otthon és idegenben élő fiainak, akiknek egyéni és közösségi érdekében, számkivetett sorsuk közepette is, európai gondolkodású Szent István királyunk keresztény szellemében fáradoznak. *Európa lelke a kereszténység!* Életben marad és jól megy sora, ha elfogadja Krisztust és magáévá teszi értékeit.

DR. CSERHÁTI FERENC (München)

Hallgatni, mikor beszélni kell, szintoly nagy hiba, mint beszélni, mikor inkább hallgatni kellett volna.
Széchenyi István

GYERMEKEKNEK

Kedves kis Barátaim!

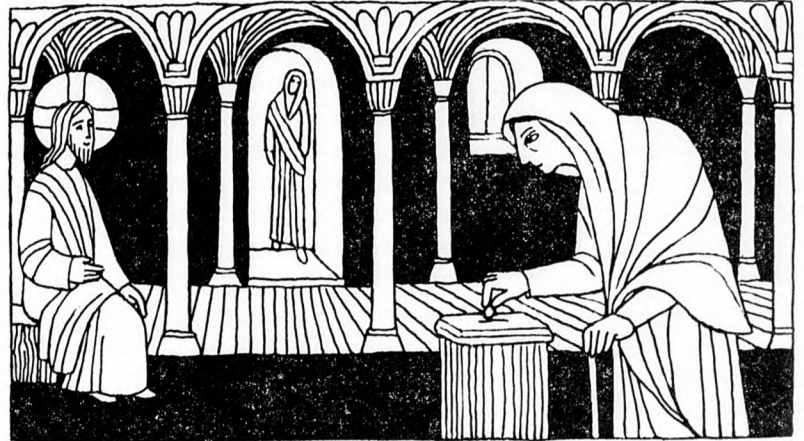
Mindenkit a teljesítménye alapján kell osztályozni, egyedül a felmutatott eredmény a fontos. Ez a szabály uralja nálatok az iskolát, amikor a tanár kinyitja az osztálynaplót. Nem számít, hogy ki mennyi időt, energiát fektetett be, s hogy milyen a képessége. Ugyanez a helyzet a munkahelyeken is. A munkaadót csak a teljesítmény érdekli és csak azt fizeti.

A világ e szigorú beállítottságából kiközlent bennünket a november 6-án elhangzó evangélium. Jézus szerint a sze-

gény asszony két fillérje többet számít a perselyben, mint a gazdag nagy adománya. Isten nem csak a teljesítményre, hanem a képességre is figyel. Az eredmény mögött meghúzódó munka is érdekl.

Biztosan emberibb, szebb lesz körülötted a világ, ha Jézusnak e szemléletmódját elsajátítod. Több lesz a barát, drágább a szülő, megbecsültebb az osztálytárs, értékesebb lesz az ajándék...

János atya

FIATALOKNAK

„Makkabeus Júdás gyűjtést rendezett a katonák között, és mintegy kétezer drachmát küldött Jeruzsálembe engesztelő áldozat bemutatására. Ilyen szépen és nemesen viselkedett, mivel gondolt a feltámadásra.” (2 Makk 12.43—44)

November 2-án, Halottak napján döbbenünk rá, hogy milyen idegenül hangzik manapság a halálról, az elmúlásról beszélni. Olyannyira, hogy egyre gyakrabban mi hívő keresztények is ajánlatosabbnak találjuk egyszerűen hallgatni erről a „kellemetlen” témáról. Hogyisne, mégcsak az kellene, hogy mindig a halálra gondoljunk, akkor aztán tele lenne a világ gyászos arcokkal!

Talán sokakat meglep, de éppen a legmodernebb lélektani könyvekben találunk több olyan meglátást, amelyek ennek pontosan az ellenkezőjét bizonyítják: Csak az szereti az életet igazán, aki képes komolyan gondolni a halálra! Furcsa logika, de nem alaptalan.

Kedves Fiatalok!

Bevallom őszintén, bennem is túl sok a homály ahhoz, hogy nyílt derűvel szembe tudjak nézni az életnek e valóságával. Egy világjelenségről szeretnék szólni! Biztosan nem tartozom azok közé, akik keselyű módjára csapnak le mások halálhírére. Azokra gondolok, akik a fekete krónika hasábjainál nyitják ki legelsőnek az újságot. Őles betűkkel írt címek kiabálnak reggelenként az újságos bódék kirakatából, felkínálva a háborzongató szenzációkra éhes olvasóknak a gyászos események részleteit. Szeretném elmarasztalni azokat a ferde érzéseket, s az egészségtelen kíváncsiságot, amely képes megállítani az autósokat és járókelőket, a szerencsétlenségre összeverődött tömeg láttán (de nem azért, hogy segítséget nyújtsanak), elmarasztalni azt, ami a gyilkosságok áldozataira irányítja a felvevő-gépet és a tényezőket figyelmeztet; ami feszült figyelemre nyitja a rádióhallgatók fülét, ha katasztrofális árvizekről, földrengésekről adnak hírt.

Furcsa légkör vesz körül bennünket... Hogy a szenvedés és a halál ily mértékben váljon „élvezeti” cikké... Ha sokáig szemléljük a körülöttünk lévő világot, egy idő után szemünk mindenhez hozzászokik. A túl gyakran látott remekművek is megszokottá válnak. Így van ez a legborzalmasabb kegyetlenség-

gekkel is. Az emberi szív rászokik a borzalmasra ugyanúgy, mint a csodálatosra. A bűntény, a véres halál megszűnik felháborítósnak lenni, mivel úgy tekintünk rá, mint természetes látványosságra, mint hétköznapijaink legbanálisabb eseményeire.

Nem szebb, nemesebb a holtakért, el-esettekért, a szerencétlenül jártakért imádkozni, engesztelni — amint Makkabeus Júdás is tette?

Pál atya

TANÉVNYITÓ A KASTLI EURÓPAI MAGYAR GIMNÁZIUMBAN

1994/95-ös tanévet hagyományunk szerint Veni Sanctével csengettük be a vártemplomban 270 diák, a tanári és nevelői kar, valamint számos szülő részvételével.

Diákjaink újból több országból jelentkeztek, megőrizvén az iskolánkra jellemző heterogén összetételt.

Újdonságnak számít, hogy az idén először indult szervezeten az informatika tanítása, melyre tanulóink nagy számban jelentkeztek. A nyolcadik osztály kivételével szeptembertől minden évfolyam „európai osztálynak” számít, s a teljességet a jövő tanévben fogjuk elérni. Így szinte mindenhol bővített tantervvel dolgozunk, ami diákokkal és tanárokkal szemben is nagyobb követelményeket támaszt. S ha már a teljesítménynél tartok, akkor szeretném megemlíteni, hogy az elmúlt tanév érettségizői iskolai tanulmányukat 2,68-as érettségi átlag eredménnyel zárták le, ami a bajorországi privát iskolák között a legjobb. Értésüléseink szerint végzős diákjaink kb 80%-a nyert felvételt magyar és nyugat-európai egyetemeken.

Mint ismeretes, néhány év óta Németországban vita tárgya a gimnáziumok feladata és az iskolai évek időtartama. Egyre inkább kikristályosodik az a nézet, hogy az általános műveltségen kívül a személyiség fejlesztése is feladata a gimnáziumnak, ami főleg a leendő egyetemisták fellépését (viselkedését), önálló szervezésre és műveletek elvégzésére való képességüket, munkabírásukat foglalja magában.

Számunkra ez nem újdonság, de megerősít minket abban a törekvésünkben, hogy diákjaink már itt iskolájukban és második otthonukban tanulják meg az érettség eme oldalát is. Éppen ezért igyekszünk tanulóinkat rávenni az iskolai és internatusi rendszámban is meglévő aktív diákszerepre, nevezetesen arra, hogy éljenek azokkal a lehetőségekkel, amelyeknek a keretein belül megtanulhatják és gyakorolhatják életük önálló megszervezését, kívánságuk tárgyilagos megfogalmazását és diáktanácsuk működtetését. Ehhez próbálunk ebben az új tanévben hasznos tanácsot hozzájárulni.

Szalay András — igazgató

MERLI RUDOLF (Bubesheim):

Angyalos Boldogasszony búcsú Kaplonyban

Kaplony, 1994 augusztus 2.

Ha az ember Szatmár felől jövet leereszkedik a kismajtényi messzilátó dombról, távolról előtűnik a nagykárolyi síkságon két templomtorony: a kaplonyi ferences templom kettős tornya. Inkább halomnak nevezhető a falu közepén az az emelkedés, mint dombnak, melyen épült a monostor és a templom. Alkotója *Ybl Miklós*, a múlt század nagy építőmestere és tervezője. Augusztus 2-án ünnepet hirdettek a kaplonyi harangok, a ferences világ *Porciunkula búcsúján Angyalos Boldogasszonyt* ünnepli. Porciunkula (olasz nevén *Porziuncola = részecske*) Assisi közelében, kedvenc tartózkodási helye volt Ferencnek. Kis kápolnája fölé később hatalmas, kupolás templom épült, a *Sta Maria degli Angeli (= Angyalos Szűz Mária)*. A régi dűledező kis kápolnát, amely eredetileg a bencéseké volt, társaival együtt Ferenc hozta rendbe. De ennél nagyobb feladat is várt rá: rendbe hozni, újra építeni Krisztus földi egyházát.

Ezek a gondolatok és események képezik Angyalos Boldogasszony búcsúját. Lassan összegyűlnek a hívek az árnyas kaplonyi templomudvaron szentmisére. Hangzik az ének, muzsikál a fúvószenekar, áhítat tölti be ezt a szent halmot, amely közel ezer éve az imádság, az isteni áhítat felemelő szent helye. A hársfák és fenyők alatt áll az ünnepi oltár, körülvéve Isten szolgálójától és a ministránsoktól. A padokon helyet foglal a fáradt nép, Kaplony és a környező falvak népe. Az énekből, az olvasmányokból és az ünnepi prédikációból Szent Ferenc szelleme árad.

Az emberek feje felett eljár az idő, a szellő évszázadok történelmét és hangulatát hozza és viszi tovább. Milyen jó volna, ha a templom falai megszólalhatnának, bennük bizonyára rejtőznek ezeréves kövek vagy téglák Szent István korából, hiszen 1080-ban már kőből épült templom állt Kaplonyban, lehet, hogy kissé odébb, talán a mostani temető he-

lyén. István király megparancsolta, hogy minden 10 falu templomot építsen, ahová vasárnaponként eljárt a pogányságból megtért keresztény magyar nép. Ez a hely volt a híres Kaplony nemzetség „genius loci”-ja, központja, összekötő kapocsa, mely egybefűzte a későbbi *Bagogossy, Csomaközi, Károlyi, Vaday* és *Vetéssy* nemzetségeket. Nagykaroly ekkor még nincsen, csak az 1300-as években tűnik fel oklevelekben.

A középkori Kaplony bencés monostora e vidéknek kulturális központja lett. Kiterjedt kolostora jóval nagyobb helyen feküdt, mint a mostani. Külföldi és belföldi páterek és fráterek foglalkoznak az itt lakó emberekkel. Munkájukkal igyekeznek Istenhez vezetni a félig még pogány népet. Tanítanak, írni-olvasni, szántani-vetni, fát és követ faragni, házakat építeni. Nagy és szent ez a feladat, nehéz volt ez a munka, de megérte. A régi templom beépült kövei sokat beszélhetnének a múlttól, de ők hallgatnak. Csak a történelem lapjai tanúskodnak arról, hogy évszázadokon keresztül mindig szent búcsú helye, az imádság magaslata volt ez a templom és kolostor.

Az ember azonban nemcsak építeni, hanem rombolni is tud. A vérzivataros századokban égettek és pusztítottak e vidéken, romhalmazzá lett szent hely. Akárcsak az ecsedi ér erdődi vár köveit és tégláit, a kaplonyi nagy bencés monostor tégláit is elhordták szegény emberek, hogy kis hajlékot építsenek maguknak a hideg ellen. Virágzó egyházi élet hamvadt el ebben az időben, török-tatár hordák pusztítottak és égettek. Károlyi Ádám még a nagymajtényi templomot is védeni kényszerült a török ellen. „Dolores inferni circumdederunt me” — körülvettek a halál gyötrelmei. Az emberek elszökdöstek erről az átkozott vidékről nyugodtabb részeibe az országnak, a falvak elnéptelenedtek, a jobbágyi terheket nem bírta az egyszerű nép. Kaplony is öt hétig állott pusztán lakosok nélkül.

Azonban minden nagypénteket követ a Húsvét, a kiszáradt, elavult gaz helyén friss füvek sarjadnak, a letarolt mezőkön újra virágok nyílnak. Tavasz megújulás, új élet indult 1711 után, miután megkötötték a szatmári békét. 1719-ben Szent Ferenc fiai jönnek Kaplonyba, miután Károlyi Sándor a régi romokon felépíti a templomot Krisztus Urunk születésének tiszteletére. Két karcú torony díszítette ekkor a templomot. Négy csonka oszlop még állott a romos helyen, ezekre épült a templom. Mellette a klostrom is felépült, egy időben még teológiai főiskola is működött benne.

A háborúban elesett vagy elszökdösött férfiak és családok helyébe új generáció jött, új élet indult a vidéken és az ősi Kaplony újból virágzásnak indult. Kaplony ma ismét búcsújáróhelye, lelki erők forrása a Károlyvidéknek, ahova a múlt században s később is szekereken, gyalog eljártak az emberek imádkozni, lelkiileg gazdagodni és megújulni. Napjainkban már autó hozza-viszi őket.

Most is, augusztus 2-án, Angyalos Boldogasszony napján ez a lelki vonzalom hozta őket Kaplonyba a Porciunkula búcsú. Szóltak a harangok, zengett az ének, szállt az ima fohásza az ég felé:

„Vigyázzon ránk szemed sugára,
miként a pásztor csendes nyájra.
Hogy soha el ne tévedjünk,
óh Szent Ferenc, óh légy velünk.”

Szenvedélybetegek segítő szolgálata

RÓMAI INTERJÚ FRANK MIKLÓSSAL

A Vatikáni Rádióban a magyar adások szerkesztője, Benkő Antal jezsuita atya az éppen Rómában tartózkodó Frank Miklóssal, a Magyar Karitászigazgatójával készített interjút a címben adott témáról. Az első kérdés:

— *Miklós atya, mikor és milyen körülmények közt jött létre a szolgálat?*

Mint ismeretes, az 1945-ben szovjet nyomásra megszüntetett Magyar Karitást a Magyar Püspöki Kar négy éve újra életre hívta. Az egyház e hivatalos segítő szervének az a feladata, hogy összefogja, egymásra hangolja és támogatja a magyar katolikusok szociális-karitativ tevékenységét. Ennek egyik területe az országban ragály módjára terjedő szenvedélybetegségek, az alkoholizmus, a kábítószer- és gyógyszerfüggés, valamint a nikotan-visszaélés elleni küzdelem. A Magyar Karitás újraelakulásakor már több katolikus szervezet foglalkozott ilyen problémákkal. Elsőként a fiatalon elhunyt Szabó János atya a „szipósok és a kábítószeresek papja” kapott feletteseitől engedélyt erre a tevékenységre. A Magyar Karitás, a német testvérszervezet támogatásával mintegy három esztendeje látott neki egy átfogó szolgálat kiépítéséhez. Egy a stuttgárti karitásznál alkalmazott és rendelkezésünkre bocsátott magyar szakember, Jakus János segített ebben. Kapcsolatba lépett azokkal, akik az ország különböző részeiben katolikus részről már előzőleg a szenvedélybeteg-segítés terén dolgoztak, gondoskodott továbbképző tanfolyamok rendezéséről, úgyhogy három évi munka után gondolni lehetett az első Karitás-szenvedélybeteg-segítő ambulancia létrehozására.

— *Ami, mint a hírekből értesültünk, nem régiben meg is történt. Hol nyílt meg ez az ambulancia?*

Miután több budapesti önkormányzattal folytak sikertelen tárgyalások, a XI. kerületi önkormányzat hajlandó volt az ambulancia számára rendelkezésre bocsátani a Bartók Béla út 96 sz. alatt egy utcai bejáratú irodahelyiséget, amelyet mi kitataroztunk. A szenvedélybetegekkel szakemberek: pszichológusok, orvosok, terapeuták, szociális munkások és lelkesek foglalkoznak, aszerint, hogy milyen természetű a páciens betegsége. Tervbe vettük egy munkaterápiás intézmény létesítését is, olyanok számára, akiknek a gyógyuláshoz környezetváltásra és hosszabb kezelésre van szüksége. Általában azonban a betegek megmaradnak családjuk körében. Ezért a kezelésbe bevonjuk a családtagokat is.

— *Mennyire tehető a szenvedélybetegek száma Magyarországon?*

Szakértők az alkoholbetegek számát 600 ezerre, a kábítószeresekét 200 ezerre, és a gyógyszerfüggőkéket 200 ezerre, és a szenvedélyes dohányosokét 3 millió 600 ezerre teszik. Sajnos, az alkoholbetegek és kábítószeresek között rengeteg a fiatal és a nő.

— *De hogyan képzei a Magyar Karitás, hogy ennek a ragálynak gátat tud vetni? Hogyan tud ennyi emberen segíteni?*

Ez nem is lehet egy magánjellegű szervezetnek a feladata. Itt az állami szervezeteknek kell közbelépniük. Mi azonban segíthetünk a problémák megoldásában. A mi munkánk „jel” és „modell” akar lenni, megmutatva, hogy kevés pénzzel, de nagy odaadással, szeretettel, sokat lehet elérni.

— *Ez a most megnyílt ambulancia is csak „modell” akar lenni?*

Igen, és kezdet. Kezdetre egy országos Szenvedélybeteg Segítő hálózat kiépítésének, amelynek feladata nem utolsó sorban a tájékoztatás és a betegség-megelőzés lesz. Ezek a szempontok kerültek előtérbe a május 10-én lefolyt RÉV-nek elnevezett ambulancia megnyitó ünnepségén, amelyen az önkormányzat részéről a polgármester, a Karitás részéről annak elnöke, Takács Nándor székesfehérvári megyéspüspök vett részt, aki megáldotta az új kezdeményezést.

— *Még csak egy kérdés: ez az ambulancia csak XI. kerületi betegekkel foglalkozhat, vagy ott bárki jelentkezhet?*

Elvben az ambulancia a XI. kerület betegei számára illetékes. De máris jelentkeztek betegek máshonnan is, különösen plébánosok küldtek már több pácienset. Egyébként a magyar püspökök jóideje tudatában vannak a probléma súlyosságával. Ennek jele, hogy kineveztek egy országos koordinátort a szenvedélybetegek lelkipásztori ellátására Fodor Imre, szeged-csanádi irodaigazgató személyében. Minden reményünk megvan tehát, hogy hozzá tudunk járulni ennek a nemzetgyilkos járválynak a leküzdéséhez.

LECH WALESA IMPONÁLÓ VÉTÓJA

A lengyel parlament — mint ismeretes — ebben az évben új abortusztvényt szavazott meg, amely gyakorlatilag minden megkötés nélkül „szociális-gazdasági okok” miatt is engedélyezte volna az abortuszt. Lech Walesa köztársasági elnök azonban vétót emelt a törvény ellen, mert erkölcsileg elfogadhatatlannak ítélte. Lengyelországban tudvalevően az államelnök vétójának elvetéséhez szükséges, hogy a képviselőknek a fele jelen legyen a szavazáskor és a leadott szavazatok legalább kétharmada a vétó ellen szóljon. A jelenlévő 411 képviselő közül azonban 152 a vétó fenntartása mellett foglalt állást, 22-en tartózkodtak a szavazástól és csak 232 szavazott az ellen. Így Lengyelországban érvényben maradt az előző évben hozott törvény, amely csak büntény, azaz nemi erőszak, a magzat súlyos eltorzulása, vagy az anya életének veszélyeztetettsége esetén engedélyezi az abortuszt. Lech Walesa kijelentette, hogy még akkor sem szentesítette volna az új törvényt, ha emiatt le kellett volna mondania. *VR / MK*

*

Ide kívánczik a Budapesten kéthetenként megjelenő „IGEN” szeptember 16-i számából a H. Á. jelzésű glossza. Íme: „Bill Clinton nagy formátumú, kiváló képességű, széles látókörű, a legjobb iskolákban csiszolódott politikus. Csak éppen erkölcsileg alulfejlett, így lett a homoszexualitás, az abortusz lelkes pártfogója. Lech Walesa egyszerű ember, nem végzett egyetemet, a villanyszerelésen, a horgászáson és az államfűségeken kívül aligha ért valamibe. Mégis van valami, ami korunk politikusi fölé emeli: erkölcsé.”

ÉN IS . . .

*En is világot hódítani jöttem,
s magamat meg nem hódíthatom,*

*csak ostromolhatom nehéz kövekkel,
vagy átmíthatom és becsaphatom.*

*Valaha én is úr akartam lenni:
ó bár jó szolga lehetnék!*

*De jaj, szolga csak egy van: az Isten,
s uraktól nyűzség a végtelenség.*

Weöres Sándor (1913–1989)

MAGYAR ÉNEKKAROK SIKERE RÓMÁBAN

Szeptember elején a római Szent Ignác templomban rendezték meg a Templomi Karnagyok VI. Nemzetközi Kongresszusát, valamint a Templomi és Székesegyházi Énekkarok II. „Giovanni Pierluigi da Palestrina” Nemzetközi Kórusversenyét. A versenyen a világ különböző részeiről — A és B kategóriára osztva — összesen 12 énekkar vett részt. Mindkét csoportban magyar énekkar nyerte el az első díjat. Az A kategóriában a **miskolci Mindszenty Kórus**, a B kategóriában a **szegedi Dóm Énekkar**. A magyar kórusok műsorán Bárdos és Kodály művek is szerepeltek. *VR*

KATOLIKUS TEOLÓGUS — REFORMÁTUS DÍSZDOKTOR

A Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara szeptember 26-án tartotta tanévnyitó ünnepségét Budapesten. Az évnyitón a Hittudományi Kar tiszteletbeli doktorává avatta Gánóczy Sándort, a würzburgi egyetem római katolikus teológiai professzorát. Gánóczy Sándor többek között a Kálvin-kutatás világhírű szakértője, s egyébként az első római katolikus teológus, akit magyar protestáns egyetemi tiszteletbeli doktortulással tüntettek ki.

A Magyar Karitás európai dimenziója

A négy éve, a magyar püspökök által újra életre hívott Magyar Karitász immár egyre jobban bekapcsolódik az európai karitász szervezetek közös munkájába. Két példa erre az utóbbi időből, két fontos találkozó, amelyen a Magyar Karitász tevékenyen részt vett.

1. EURÓPAI KARITÁSZ KONFERENCIA MOSZKVBAN

Szeptember második felében Moszkvában tanácskoztak az európai országok karitász szervezetei. A Caritas Europa, a Rómában székelő Caritas Internationalis (Nemzetközi Karitás) földrészünkön működő nemzeti tagszervezeteit fogja össze és kétévenként tartja konferenciáját. A helyválasztás egyaránt szolgálta a katolikus és az ortodox egyház közötti kapcsolatok erősítését, valamint a három éves múltira visszatekintő Karitásznak Moszkva iránt megmutató nemzetközi segítőkészséget.

A megbeszéléseken elméleti és gyakorlati kérdések egyaránt szóba kerültek: A migráció és a szegénység a két vezető probléma a térségben. A jobb gazdasági helyzetben lévő nyugati országokban is lényegesen megemelkedett a szegények száma. A keleti országokban a rendszerváltás óriási eltérésekkel valósul meg, az ismét életre hívott karitász szervezetek lehetőségei között ezért nagy a különbség. A felzárkózáshoz a tapasztalt, tehetősebb nyugati karitász szervezetek az eddigi közvetlen segítség mellett a képzést, a szociális problémák megoldásának Európában bevált módszerei népszerűsítését részesítik előnyben. Kiemelten szerepelt a gyakorlati kérdések között a karitász katasztrófaelhárító tevékenysége. Az utóbbi időben egyre több olyan esemény történt, amikor több nemzeti szervezet összefogására volt szükség. A Caritas Europa e téren újjászervezi koordinációs tevékenységét.

A konferencián a Magyar Karitász képviselőjében dr. Frank Miklós országos igazgató és Adányi László főtájtár veit részt. A nemzetközi találkozó bilaterális megbeszélésekre is alkalmas adott. A magyar küldöttek tárgyaltak a Belga- és a Német Karitász képviselőivel a ruandai segélyakció keretében a magyar gyógyszerek folyamatos ingyenes kiszállításáról, az aktuális közös programokról, mint pl. a szenvedélybeteg segítőszolgálat bővítése. Tájékoztattak az Angol Karitász által kezdeményezett AIDS programról és az Ukrán Karitász igazgatójával megbeszélték a kárpátaljai segélyszállítmányok fogadásának kedvezőbb lehetőségeit.

A Caritas Europa moszkvai konferenciája a következő négy év munkatervének elfogadásával fejeződött be. Ezzel járul hozzá a jövő év májusában Rómában megrendezésre kerülő Karitász világtalálkozóhoz.

2. NEMZETKÖZI „VASÚTI MISSZIÓ” KONFERENCIA – BERLINBEN

Szeptember utolsó hetében Berlinben megalakult a Nemzetközi Pályaudvar-Misszió Konferencia. Az alakuló ülésre az szolgáltatott alkalmas, hogy Németországban 100 esztendővel ezelőtt éppen Berlinben létesült a világ első „Pályaudvar-Misszió”-ja, melynek akkori feladata a német fővárosba igyekvő nagy számú munkakereső leány felkarolása volt. A történelem során a missziók feladata sokat változott. Ma Európa kb. 8 országában működik ilyen szolgálat.

A vasútállomások mellett, újabban a repülőtereken is feltűntek az idős, fogyatékos utazók támogatásán kívül a menekültek, bajbajutottak és hajléktalanok támaszául szolgáló szociális szolgálatok. A „Pályaudvar-Misszió” különlegessége, hogy ezt a feladatot kezdetől közösen látták el a katolikus, a református és az evangélikus segélyszolgálatok — ez talán a világ legjobban működő ökumenikus együttműködése. Főállású alkalmazottakat csak elvétve találunk, a munkát szinte kizárólag önkéntesek és polgári szolgálatosok végzik. A nemzetközi szervezetet azért hozták létre, hogy elsősorban Európában elterjedjen ez a szolgálat. Legújabbban „Pályaudvar-Misszió” az oroszországi Kaliningrádban (Königsbergben) alakult meg. A magyar vasútállomásokon is nagy szükség lenne erre a szociális ellátási formára. Hazánkban a Magyar Karitász először Pécsen, majd Székesfehérváron indított ilyen kezdeményezést, mely „Vasútmisszió” néven igen szűk keretek között egyelőre csak az első lépéseknél tart.

E szerény kezdetnek köszönhető, hogy a Magyar Karitász főtájtára, részt vehetett a nemzetközi szervezet megalakulásán. Több nyugati vasútmisszió részéről ígéretet kapott, hogy segítségére lesznek a magyar vasút-missziós hálózat kiépítésében.

ADÁNYI LÁSZLÓ (Budapest)

LINZI MAGYAR ÉLETÜNK

A Felsőausztriai Magyarok Kultúregyesülete augusztus 14-én hajókirándulást szervezett Passaubá. Először Engelhartzellben megtekintettük a Felsőausztriai tartományi kiállítás (Landesausstellung), majd hajóval Passaubá utaztunk. Az idő kedvezett, a hangulat remek volt. A hajón szolgáltatott cigányzene mellett a késő esti órákig együtt maradtunk.

*

Augusztus 21-én tartottuk Szent István napi ünnepségünket a Pöstlingbergi Bazilikában. A jó másfélórás zárandókatot a linzi Árpád cserkészcsapat vezette, élén Kiss Erzsébet cst. csapatparancsnokkal. A főoltárnál a cserkészek díszőrséget álltak. A szentbeszédet Horváth János, a stuttgarti magyarság lelkipásztora tartotta. Léva y Tibor, a bécsi Volksoper tagja orgona játékkal és szólóénekével emelte az ünnepség színvonalát. A szentmise után az Aigner vendéglőben tovább ünnepeltünk. Fábrián László mérnök ünnepi beszédet tartott, majd szavalatok és cserkészsnóták hangzottak el.

*

Ez alkalommal jubileumi ünnepséget is tartottunk, minthogy az ausztriai magyarok főlelkésze, Msgr. dr. Kerny György püspöki tanácsos 20 évvel ezelőtt vette át a linzi Magyar Egyházközség vezetését és vállalta a Felsőausztriai Magyarok Kultúregyesületének jegyzői, valamint az Árpád Cserkészcsapat lelkipásztori feladatait is. 20 évi áldásos munkájáért köszönetet mondott az Egyházközség vezetője, a Kultúregyesület elnöke és a Cserkészcsapat parancsnoka, majd virágcsokrot és ajándékot nyújtottunk át.

*

Kerny atya szeptember 17-én töltötte be 82. életévét és még ma is fiatalos lendülettel, az egyház, a haza és embertársai iránt érzett kötelességtudással végzi tevékenységét. 20 év óta egyetlen nap szabadságon sem volt. Nem akarta, hogy szabadsága miatt egyetlen magyar szentmise elmaradjon, vagy fennakadás legyen a Kultúregyesület munkájában. Egyetlen napra sem hagyta, hogy betegei hiába várják otthonaikban és a kórházakban, vagy zárt ajtóra találjanak azok, akik még ma is segítségért fordulnak hozzá. 20 év óta kb. 2 évre tehető már az így összegyűlt szabadságidő. Ezúton kívánunk a 82. születésnap alkalmából további erőt és egészséget és Isten bőséges áldását további apostoli munkájára.

*

1994 október 15-én vidám szüreti mulatságot tartottunk a Pasching-i Volksheimben.

Simonffy Erika

Gregorián-lemez bestseller listán

Az amerikai képes hetilap, a Time híre szerint a zenei bestseller listát hetek óta nem a világszerte népszerű popzene felvételei, de egy bencés kolostorban, Santo Domingo de Silosban felvett, gregorián énekes-lemez vezet. Északnyugat Spanyolországban készült a lemez és a CD egy a kilencedik században alapított ősi bencés kolostorban, ahol a közösségnek ma is 36 tagja van. Naponta hétszer gyűlnek össze zsolozsmára, ma éppen úgy, mint sokszáz évvel ezelőtt. Természetes, hogy a Gregorián ének ősi hagyományait a legtisztább formákban őrzik itt. A hirtelen népszerűségnek, újságírók zaklatásának a kolostor lakói nemigen örülnek: „mi szerzetesek vagyunk és nem pop-sztárok”, nyilatkozott egyikük az újságnak. A Time magazin híre szerint a Gregorián lemezek, CD-k vásárlóinak több mint a fele 15 és 25 év közötti fiatal.

A. M.

*

A Time érdekes híréhez szinte magától kapcsolódik egy magyar vonatkozású esemény, amelyről a Pozsonyban megjelenő „Remény” c. lap között hosszabb beszámolót. Ebből vettük az alábbi részleteket.

A Magyar Gregorián Társaság, a komáromi római katolikus plébánia és a Szent András Kör szeptember 24-én Gregorián Napot rendezett a Csemadok helyi székházában. Az előadó a Magyar Gregorián Társaság elnöke, a ma Bécsben élő Béres György atya volt. Közreműködött a budapesti Kodály Zoltán Kórusiskola skólája ifj. Sapszon Ferenc karigazgatóval, aki egyben szólista volt.

Béres atya szerte Magyarországon évek óta fáradhatatlanul rendezi a gregorián tanfolyamokat, az utóbbi időben kiterjesztette működési körét Erdélyre és Szlovákiára. Pozsonyban a közelmúltban megalakított egy skólát is. Előadásában a „Gregorián éneklési módja elméletben és gyakorlatban” témát fejtegetve, ismertette hallgatóival a gregorián ének rögzítéséhez használt neumák (jelek) rendszerét és értelmezését. Előadását diavetítés és gyakorlati éneklés kísérte, az utóbbihoz nagy mértékben hozzájárult a skóla.

A hallottakat kiegészítette egy kisebb, de annál értékesebb könyvkiállítás, valamint a helyszínen éppen megrendezett

GONDOLATOK A HALÁLRÓL (részlet)

*Felhő az élet, a halál az ég;
Elfoszlik az, alighogy látszaték,
Es úntalan más-más alakba csap;
De áll az ég, mivel szilárd s örök
A csapodár, ledér árnyak között;
Egykedvű, bárha műve változat,
S egyszínű, bár sugára megörömt.*

*Hullám az élet, a halál folyam,
Mely biztosan s egy cél felé rohan,
Míg az könnyelműen játszik, a bohó,
Céltalanul szökellve, mint gyerek,
Oktalanul kergerve élveket,
Melyek elmúlnak mint szappangolyó, —
Sötétben zúg alattunk a folyó...*

*Mi a halál? Ki mondja meg nekem?
Az élet véges, míg ő végtelen.
Mit hozhat nekem e vonalnyi lét
Olyat, minek örök értéke van?
Mi haszna életem, hogyha meghalék,
Ha újra az leszek, ami valék
S elnyel a semmi, a határtalan?*

*Tán a halál az ősi lényeg ép?
A tiszta forrás, a valódi lét?
S ép az élet a visszás nevű,
Csak hiú, bitang szó, mely nem talál? —
Az ősi szomjat oltja ő s nedű,
Örök sebünkre örök írt kínál:
Halál az élet s élet a halál!*

Komjáthy Jenő (1858–1895)

foto kiállítás, amely Csallóköz középkori műemlékeit mutatta be. A Tanulmányi Nap a Szent András templomban természetesen gregorián misével ért véget, melyet Magyar Károly esperes plébános celebrált, közreműködött a tanulmányi nap résztvevőivel kibővített skóla Béres atya vezényletével.

KINEK SZÓL A KATEKIZMUS?

Egyre többet tudunk meg az új Katekizmusról, amely rövidesen magyarul is megjelenik. Érthető a sokféle vélemény, amely több olvasónkat elbizonytalanított. Aachenből kérdezte egy olvasónk: vajon a Katekizmus csak a „beavatottaknak” — püspököknek és papoknak — vagy nekünk, híveknek is szól-e?

Ennek a kérdésnek aktualitása az Életünk októberi számában is feltűnt. Egy kis hír szerint a nagyszámban megvásárolt Katekizmusok olvasói csak 1 (egy) százalék. Ez a felmérés valós alapokra épít, nem nélkülözve a felmérések egyoldalúságát, néha a célatosságot is.

Az egyoldalúság magából a Katekizmus természetéből következik. Ez a könyv nem regény, vagy könnyű olvasmány, hisz az egyház tanításának teljességét hordozza. Lexikonhoz tudnám hasonlítani, amit ugyancsak jó ha 1 (egy) százalék elejétől végéig elolvas. A célatosság meg az egyoldalúságból következik, hiszen mindig csak azt hangoztatja, ami neki megfelel, céljait szolgálja. Ezért olvashatunk arról az Életünk hasábjain, hogy még a beavatottak egy része is a maga célja szerint alkalmazza a Katekizmust. Mindig is ódzkodtak az emberek a megkötöttségektől; a tilalmak-, a törvények-, előírásokkal rendszerint szembenálltak; a tanítás-irányítást szabadságuk megcsorbításának tekintették. Csak a hit engedelmességéből következik a megértés, mások megbecsülése, Isten és az Egyház elfogadása.

A másik problémakör, amit olvasónk kérdez, ezzel kapcsolatos, de más oldalról: vajon *szól-e nekünk a Katekizmus?* Mert azt is olvasta, hogy a katekizmus címzettjei a püspökök, következésképp csak nekik szól. — Teljesen világos ebben a megfogalmazásban a félreértés. Tudniillik az egyház természetéből következik, hogy minden római közlemény a püspököket szólítja meg. Ők pedig egyházmegyéjük „családatyjának” számítanak. Már ebből egészen világos, hogy nem szólhat csak nekik, hanem az egész egyházmegyének és az egyház minden tagjának.

Befejezésképp: a Katekizmus gondolatvilágát, előadásmódját a szakemberek, teológiát ismerők tudják közérthető módon a hívek számára biztos és elfogadható tanítássá tenni. Ami nem zárja ki a hívő ember érdeklődését, kételyeit sem a Katekizmus tanítása iránt. Bizonyos, hogy a Katekizmus, ha kézbe vehetjük, otthonossá lesz számunkra, hisz sokoldalúságával, közvetlen nyelvezetével meghódítja szívünket, örök igazságokat ismerünk fel benne, amelyek biztos útmutatásként szolgálnak az élet minden területén.

Szabó József (Offenbrg)

EGY ELGONDOLKODTATÓ ADAT

Az ENSZ környezetvédelmi program igazgatójának a kairói konferencia elé terjesztett adataiból: Egy észak-amerikai gyerek háromszor annyit fogyaszt, mint egy japán, 147-szer annyit, mint egy bangladesi és 422-szer annyit, mint egy egyiptomi gyerek.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linz: Keresztelés: Tánczos Noémi Krisztina, T. Zoltán és Rádulyi Kinga leánya, augusztus 15-én a kereszttség szentségében részesült. A megkeresztelt szülei és keresztzülei résztvettek cserkészcsapatunk életében és példaadó módon ragaszkodtak a keresztény és magyar értékekhez. A legjobb előjel ez a gyermek jövője szempontjából.

FRANCIAORSZÁG

A kereszttség szentségében részesültek: **Nuel Anais**, Pascal és Majtényi Ágnes leánya, La Tour-du-Pinban; **Felker Axel**, Bourgoin-Jallieuban; **Fernandez Anne**, Richard és Újvári Sophie leánya, St. Felix-de-Lodez-ben; **Bernard Cindy**, José és Anelli Sophie leánya, Nizzában.

Szentségi házasságot kötöttek: **Magyar Vince** és **Steine Patricia** Villeurbanneban; **Juranics Imre** és **Richard Sabine** Moustier-Sainte-Marieban; **Gyomlai Philippe** és **Boucnioux Nathalie** Cerfontaine-ben; **Abonyi Erzsébet** és **Siegel Frédéric** St. Etienne-du-Grés-ben; **Perin Bernadette**, Szabó Éva leánya és **Franck Rué Chazay-d'Azergues**-ben; **Péter Ilona** és **Lopez Patrick** Ruyben.

Az örök hazába költöztek: **Szilágyi András**, 58 éves korában, Les Abrets-ban; **Pencz Mátyás**, 55 évesen, Peronne-ban; **Müller László**, 79 évesen, Lyonban; **Paxy Ferenc**, 63 évesen, Lyonban; **Chobodiczky Róbert**, 77 évesen, Nizzában; **Béres Gyula**, 70 évesen, Hauteville-Lompnes-ben; **Molnár János**, 67 éves korában, Rognacban; **Monmont Márkné** szül. **Bádi Edina**, 83 évesen, Lyonban; **Király Jánosné** szül. **Drubits Zsuzsanna**, 63 évesen, St. Etienne-ben; **Kedves Lajos**, 76 évesen, Lyonban; **Gáthy László**, 78 évesen, Valence-ban; **Takács György**, 69 évesen, Grenoble-ban.

NÉMETORSZÁG

Berlin: Szeretett édesapánk, **ö.zv. Förster Balázs**, november 18-án tölti be 80. évét. Kérjük a jó Isten, éltesse még sokáig jó egészségben, békében szerettei körében. **Fia:** dr. Förster Balázs, leánya: Förster Mária, menyje: Förster Etelka, veje: Tódor József, unokái: Balázs Gábor, Zsolt Sándor, Tünde Elfi, Orsolya Ursula.

Essen: Keresztelés: **Jung Rolf**, J. Rolf és Rozbroyová Erika gyermeke, Oberhausenben, a Marienhaus kápolnájában.

Halottunk: Szeptember 23-án temették Duisburgban, **ö.zv. Papp Katalint**, 81. évében, — Eremíti Lászlóné édesanyját. Gyászolják: veje, unokái, dédunokái, rokonai és ismerősei. Nyugodjék békében!

Frankfurt: **Halálozás:** Fájdalommal tudatjuk, hogy **Potak Fridolin** hageni honfitársunk szeptember 12-én elhunyt. Temetése október közepén volt. Adj, Uram, örök nyugalmat neki! **Sztankay Lászlóné**, szül. **dr. Pogány Ilona**, szeretett édesanyánk, életének 90. évében, szeptember 6-án elhunyt. Kedves halottunkat Debrecenben temetjük. Gyászmisét november 6-án mondunk lelkiüdvéért, 18,15 órakor, a Szt. Albert templomban, Frankfurt, Bertramstr. Aldozatos életéért egyben hálát is adunk a Mindenhatóknak! A gyászoló család.

Markelhofen: A szentkereszttségben részesült május 15-én, **Speckmeier Judith Eszter**, S. Leonhard és Ország Magdolna kislánya.

München: Keresztelés: **Csuka Laura Grete**, Cs. János és Katalin kislánya augusztus 14-én, a Damenstift templomban; valamint **Kaiser Nicole Petra**, K. Robert és Lola Magdalena kislánya szeptember 25-én Rosenheimban.

Halálozás: **Kasza Gabriella**, 81 éves korában elhunyt. Temetése augusztus 22-én, a müncheni Nordfriedhofi temetőben volt. **Dr. vitéz Dobos Gyula** müncheni honfitársunk, október 7-én, hosszú betegség után elhunyt. Szomorú szívvel gyászolják: felesége és családja. Temetése október 11-én a müncheni Westfriedhof temetőben volt. Adj Uram, örök nyugalmat nekik!

OLASZORSZÁG

Szentségi házasságot kötöttek: **Pizzorni Paulo** és **Ganonica Inokai Sára** 1994 február 12-én Torinóban; **Dr. Seiringello Massimiliano** és **Molnár Mirtill** római lakosok augusztus 19-én a debreceni Szent Anna templomban örök hűséget esküdtek. A két fiatal házaspárnak hosszú, boldog életet kívánok.

Keresztelők: A szent kereszttségben részesültek: **Bruno Krisztian**, B. Serafino és Babucs Gabriella gyermeke szeptember 9-én, Velencében; **István Maria Sylvia**, I. Tamás és dr. Szűcs Ventimiglia Katalin gyermeke, Torinóban; **Simonelli Cesare**, S. Augusto és Pyszny Monika gyermeke, valamint **Gargiulo Valerie**, G. Roberto és Pozsgai Katalin gyermeke, 1993 december 12-én, Rómában, illetve Torvaianieban. RM; **Faleinelli Eszter**, F. Ernesto és Kertész Ágnes gyermeke, 1993 december 26-án, Magyarországon; **Gallo Krisztian**, G. Ernesto és Illés Ildikó gyermeke, 1994 április 30-án, Pieve Liguriana GN; **Tangucci Francesco**, T. Ugo és Platania Erzsébet gyermeke, május 7-én, Firencében, A jó Isten áldása kísérje Öket életútjukon!

Halottaink: **Orivelli Ronzoné** szül. **Balassa Csilla**, 47. évében, 1993. szeptember 18-án, Novi Ligureban AL; **ö.zv. Chinelli Francesco**

né szül. **Virág Krisztina**, 73 évesen, 1993 november 8-án, Milánóban; **Pederiva Kren Luca**, 17. évében, 1994. február 15-én, Sernaglia della Battaglia-ban TV; **Ing. Trifiletti Rosalio**, Sultner Irén férje, 1994 január 2-án, Milánóban; **ö.zv. Gulyás Béláné** szül. **Hirlemann Anna**, 94 évesen, február 26-án Rómában; **Prof. Ruzicska Pál**, augusztus 13-án, Varesben; **ö.zv. Kovács Béláné** szül. **Gombkötő Julianni**, 83 évesen, február 16-án Rómában; **Oláh Teréz**, 43 éves korában, május 26-án Torinóban. Az örök világhoz fényeskedjék nekik!

SVÁJC

†
Csánk János, a genfi Magyar Katolikus Misszió tanácsának elnöke, szeptember 9-én visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Korai távozása (58 évesen) mindannyiunkat megrendített, fájdalommal és szomorúsággal töltött el. Temetési szentmiséjén a St-Boniface-templomban megjelent nagyszámú hívő (magyar és nem-magyar)

BODNÁR GÁBOR:

A külföldi magyar cserkészéletéről

EREDMÉNYEK – GONDOK – TÁVLATOK

Negyvenhetedik évében járó külföldi cserkészletünk megújításával kapcsolatban számba vettük erőnket, felmértük a mai idők változott követelményeit. Szervezetünk építményének olyan formáit kerestük, amelyekkel külföldi cserkészletünk az új kívánalmaknak megfelelően állhat a magyarság szolgálatába.

A magyar iskolák kérdése továbbra is szívügyünk. Ahol működnek, minden erővel támogatjuk őket, ahol nincsenek, ott csapataink feladata, hogy a rendszeres tanulás lehetőségét biztosítsák. Az általános kép ebben a tekintetben, talán Ausztráliát kivéve, szűkülő tendenciát mutat. Az USA-ban 20 évvel ezelőtt 37 magyar iskolát tartottunk számon. Ma alig egy tucatról beszélhetünk. Ezek is jórészt általunk vagy cserkészcsapatok és cserkészvezetők közreműködésével fenntartott intézmények.

N y á r i i s k o l á n k negyedszázada működik Fillmore-ban. Főként a szóróanyagban élő kis magyarokat fogadja be diákjai közé. Régebben szép számmal működtek mindenféle ilyen iskolák. Sajnos tavaly szomorúan tapasztaltuk, hogy legalábbis Észak-Amerikában egyedül maradtunk.

Csapataink egymás után ünneplik alapításuk 40., esetleg több éves jubileumát. Egy-egy ilyen megemlékezésre meghatározott nagy számban jönnek össze messzire vetődött cserkészek, akik lélekben soha nem adták fel tagságukat. Számtalanszor vagyunk annak is tanúi, hogy az „öreg-cserkészek” rendszeresen járnak csapatfoglalkozásokra. Sok esetben a fiatalokkal egyidőben, vagy más formát keresve veszik nagyon szigorúan a rendszeres kapcsolattartást.

A támogató gárdánk a magyar élet széles rétegeiből verbuválódott. 1945–48 menekültjei, a DP-k, az 56-os szabadságharc után érkezettek, az enyhülés korszakának szerencsésai, a mostanában hivatalosan kinn tartózkodó tudósok, üzletemberek egyaránt felismerik a cserkészlet jelentőségét, értéklik szolgálatának mélységét, jelesül azt, hogy fiatalokat nevelünk emberebb emberré, magyarabb magyarrá. Ők lesznek a magyarságot szolgáló új nemzedék.

L é t s z á m : Csapatokban működő — vagy egyénileg tagdíjfizető cserkészek és cserkészvezetők, valamint öregcserkészek száma az elmúlt évi jelentések szerint 4000 körül mozog. Ez a szám azonban a valóságban nem csak eléri, de meghaladja a négyezret. A létszám kimutatásokról ugyanis minden esztendőben szá-

jelentéte is tanuskodik arról, hogy János testvérünket sokan szerették. Távozása a magyar misszió nagy veszteséget jelentett. Éveken keresztül valóban szívén viselte a misszió ügyét. Magyar és keresztény nemes lelkéhez mindenki közel állt.

Csánk János távozását hosszú, nehéz betegség, sok testi szenvedés előzte meg. Mindezt a jó Isten kezéből tudatosan elfogadta és neki föl-fölajánlotta. Lelkileg korán felkészülve, a szentségi kegyelmek által megerősítve hagyta el a múlt életet. Magyar és vallásos életével töltötte be kedves otthonának, szeretett családjának légkörét is, Isten és övéinek szeretetében jó példát adva. Imáinkkal János testvérünkkel maradjunk, de főképpen itt hagyott szeretteivel. RIP!

†
Mme. Szabó Emerencia Veyrierben (GE), 93. évében csendesen elhunyt október 6-án. Buzgó templombajáró hívő, aki gyakran vette magához az Úr Jézust a szentáldozásban. Hosszas betegségét, az idős korral járó nehézségeket megadással és türellemmel viselte. A betegek szentségével többször megerősítve, az Úr Jézus volt útavalója az örökkévalóságba. — Példaadó beteg, hívő keresztény volt. A jó Isten szeretetével nyugodjék békében, imáink kísérjék őt, de főképpen visszamaradt hozzátartozóit!

mos név hiányzik. Jórészt felnőtt cserkészek, akiket egyetemi tanulmányaik vagy munkájuk szólít más vidékre.

Jelentős az utóbbi években hazai szolgálatra visszahívott szerzetes-cserkész-tisztjeink nem csekély száma. Hasonlóképpen sok cserkészvezető tért haza önszántából is, hogy nyugaton szerzett szakmai tudását hasznosítsa az ország javára.

Sajnálatos jelenség az is, hogy a valamikor erőteljes, szellemiségében és tömegében is impozáns délamerikai cserkészletünk az évek során erősen összezsugorodott. Az 50-es évek elején Buenos Airesben öt csapat működött. Létszáma mindnek közel volt a százhoz vagy meghaladta azt. Megközelítően hasonló képet mutatott Brazília is. Az ottani gazdasági helyzet másodszor is vándorbotot adott a magyarok kezébe. Aki tehet, az USA-ban, Kanadában, esetleg Európában kezdett új életet.

N e v e l é s . Bár a csapatok zöme pozitív jelenségeként számol be a jó, biztonságos magyar nyelvhasználatról, azért „fejfájások” is akadnak. A kérdés alapvetőbb vizsgálata érdekes tényeket öszszegez. Ezek zöme arra mutat, hogy néhány szülő alig, vagy egyáltalán nem törődik gyermeke jellemének, magyar nyelvének fejlesztésével. Sajnálatos jelenség. Fájdalmas még akkor is, ha a többség hálásan veszi jellemfejlesztő és nyelvcsiszoló erőfeszítéseinket.

Ez ismét figyelmeztet: ne szervezzünk tömeg cserkészletet. Csak annyi gyermek után nyúljunk, amennyivel lélektől lélekig foglalkozni képesek vagyunk. Barátságosan bár, de határozottan közöljük minden érdeklődővel, hogy a cserkészlet nem szabadidő-mozgalom. Sokkal inkább elkötelezett nevelő intézmény. Feladatainkat csak a szülőkkel, és segítségükkel oldhatjuk meg. A nem kooperálókat eltanácsoljuk a cserkészlet munkából. Ez azt jelenti, hogy nem vállaljuk a tömeget, ami felhívásainak sorainkat, mert nem a nyelvtudás csökkenése a döntő, annál félelmetesebb az erkölcsi süllyedés veszélye. Ezért elhatározásunk továbbra is érvényes: *nem fogadjuk be azokat, akik képtelenek a 10 törvényt megtartani.*

Vezetőtáboraink jelszava: „Nem lesznek árulók”, csak így nyer mélyebb értelmet. Ha a cserkész tudatosan és áldozatot hozva közelíti meg az emberebb ember és a magyarabb magyar ideálját, elengedhetetlen, hogy ebben a szándékában szülei is támogassák. Hogy ez

a törekvés megvalósítható, azt az évi beszámolókat mutatják. Legtöbb csapatunk vezetői huszonevesek, valamennyien külföldön születtek. A cserkészletben nevelkedtek jellemes emberekké, magyarokká, vezetőkké.

Első generációs külföldi cserkészeink ma már 50. év körül járnak. Közülük nem is kevesen őszinte magyarságszeretettel hazaköltöztek. Külföldön szerzett tudásukat, összeköttetéseiket az ország javára hasznosítják. Gyakran jóval kisebb fizetésért vagy éppen fizetés nélkül vállalnak munkát, hogy népünket szolgálhassák.

Az érem másik oldalát nézve, a dolgok természete szerint nem mindenki szerzett boldogító tapasztalatokat. Egyikük így ír: „Otthon nem értik, milyen volt mindent elveszteni, DP-táborok barakkjaiban menekült életet élni, majd valahol a tengeren túl újakezdeni. Sikert aratni, de elvekből, meggyőződésből soha egy jottányit nem engedni. Húgommal — úgy látjuk — két szék között a pad alá estünk. Teljesen amerikaiak soha nem leszünk. Viszont Magyarországon érezte velünk, hogy külföldiek vagyunk. Érdekes azonban, a kisebbségben élni nem kell magyarítani a mi boldog eszmei rabságunkat. Értik maguktól is, mi az: idegenben magyarrá nőni, magyarnak megmaradni.”

Halottaink

† VÁCZI GYULA

Röviddel 66. születésnapja után **Váczi Gyula** zenetanár és zongoraművész Kronbüblben szívszélhűtés következtében visszaadta lelkét Teremtőjének. — 1928-ban született Budapesten zeneművész családból: apja az Operaház klarinett szólistája volt. A zenegimnáziumi tanulmányok után a Liszt Ferenc Zeneakadémiát végezte el. Számos koncertet tartott és több zenei díjat nyert. 1964-ben emigrált Svájcba, ahol koncertjei rövidesen ismertté tették a nevét. A St. Gallen-kanton nevelésiügyi hivatala zenetanárnak nevezte ki a „Marienberg” kantonális tanítóképzőbe, Rorschachba. 26 éven keresztül tanította, képezte a fiatal nemzedéket, nem egyedül zenei síkon, emberi értékek terén is. Betegsége akadályozta az utóbbi időben művészi tevékenységének kifejtésében, ez ellen harcolt nagy lélekkel. Kedvelte és áhítattal művelte az egyházi zenét is. Nemcsak a svájciak, a magyarok is széles körben ismerték segítőkészségét és lélekéből fakadó vidámságát. Gyászolják felesége, édesanyja, sógornője, fia a gyermekeivel és fogadott fia gyermekeivel. Szomorú szívvel búcsúznak tőle magyar honfitársai, akik ismerték és akik csak hallottak róla, mint emberről és művészről. Nyugodjék békében! **F. O.**

† NYÍRI TAMÁS

Budapesten, július 21-én szívinfarktus következtében elhunyt **Nyíri Tamás** filozófus, a magyar katolikus szellemi élet egyik kimagasló személyisége. Igalban 1920-ban született, Kaposváron érettségizett, egyetemi tanulmányait Budapesten és Bécsben végezte. Bécsben doktorált 1947-ben. 1952-ig a Budai Szent Imre Kollégium prefektusa, utána Esztergomban szeminaryumi tanár. 1968-tól a Pázmány Péter Hittudományi Akadémia filozófiai történeti és filozófiai antropológia tanszékvezető professzora. Eleművének talán legfontosabb alkotása a *Teológiai Levelező Tagozat életrehozása és annak igazgatása*. 1990-ben a Magyar Filozófiai Társaság elnökévé választották. Résztvett a *Vigília*, a *Concilium* c. nemzetközi folyóirat és a *Magyar Filozófiai Szemle szerkesztőségi munkájában*. Emellett számos önálló munkája jelent meg. Az óbudai temetőben temették el.

MEGHÍVÓ

a Düsseldorf Magyarok Egyesülete által
rendezett **MAGYAR BÁLRA**
1994 november 12-én, szombaton 19.30 órakor
a **HOTEL NIKKO** termeiben (Düsseldorf,
Immermannstr. 41). A zenét a Budapest Combo
zenekar szolgáltatja. Megjelenés estélyi ruhá-
ban! Belépődíj: 25.— DM

Felvilágosítás: Éva Ádám. Niedenstr. 11,
40721 Hildkn. ☎ (021 03) 5 15 75 csak este.

„ERZSÉBET, A SZOLGÁLÓ SZERETET”
címmel jelent meg dr. Szabó József (Offen-
burg) első filmje. PAL színes videokazetta
magyarul és németül. Ára: 30.— DM.
Megrendelhető az ÉLETÜNK kiadóhivatalánál.

SEGÍTSÉGGÉRÉS

„Magyar Műhely” néven alapítványt hoz-
tak létre egy hat osztályos gimnázium lé-
tesítésére Mezőörsön. Az épület megvan hoz-
zá, de felújításra szorul s pénzforszáik ki-
merültek. Az Alapítvány elnöke, Szabó Gyula
plébános kérése a külföldi magyarokhoz: tá-
mogassák anyagilag az iskola létrehozását.
„Segítsenek nekünk, féltjük hazánkat!”

Pénzadományok: Pannonhalma és Vidéke
Takarékszövetkezet, Pér 339-98310/23051. Adó-
szám: 18525254-1-08.

MAGYAR PENZIÓ, DINO (Lugano köze-
lében). ☎ (CH) 0041 91 91 39 79.

Megrendelésre haladéktalanul küldjük
Békés Gellért

KRISZTUSBAN MINDNYÁJAN EGY
Keresztények egysége — utópia?

Az ökumenikus mozgalom története és
feladatai, a keresztény egység időszerű
kérdései.

A könyv ára postaköltséggel 10.— DM.
Pannonhalmi Könyvszolgálat

Főmonostor, Vár 1. H-9090 Pannonhalma.

Bogyay Tamás:

MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE
TÁVLTÁBOL

a Mérleg Bécs-Budapest-München ki-
adásában. 184 old., 4 térképpel, karton-
kötésben. Ára 15.50 DM + portó.
Megrendelhető a KUPA, Distelfink-
weg 21, D-81249 München címén.
Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 8 64 35 73.

Szamosi József újabb művei:
VIRÁGOSKÖNYVEM

- Színes riportok a természetből - 64 old.

PASZIANSZ

- Csevegések, játékok, napló (1945-46)
172 oldal.

MŰLHATATLAN MŰLT

- Új és régi versek. - 186 oldal.
Egy-egy könyv ára portóval 20.— DM
(bankjegyen).

Megrendelhet a szerző címén:
Elektrastr. 7/b. 81925 München.

„TÉNY” Ungarische Spezialitäten
Kreitmayrstr. 26 - 80335 München

Telefon: (0 89) 1 29 63 93

Badacsonyi szürkebarát	7.50
Badacsonyi kékenyelű	7.10
Csopaki rizling	6.80
Debrői hárslevelű	6.80
Boglári Chardonnay	7.50
Alföldi olaszrizling	6.20
Villányi burgundi	7.50
Soproni kékfrankos	6.80
Tihanyi kisburgundi	7.50
Cabernet Sauvignon	5.—
Alföldi kékfrankos rosé	6.20
Alföldi rosé	6.20
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 5 puttonos	19.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Cseresznyepálinka	25.50
Vilmos körtepálinka	29.—
Császárkörte	21.50
Unikum	27.50
Szilvápálinka	22.50
Hungaria brut	12.—
Grand Couvee	13.—
Tarhonya, kockatésza nagy	3.80
Paprika káposztával	5.—
Paprika káposztával	11.—
Májás, véres hurka, dísznócsaj per kg	12.50
Tokaszalonna	15.—
Füstöltzalonna	10.—
Tepertő	10.—
Friss kolbász	16.—
Házi kolbász	23.—
● Üveg árut nem szállítunk!	●
* Desszert szaloncukor per kg	17.— *
* Zselés szaloncukor per kg	18.— *

APRÓHIRDETÉSEK

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTEKÉBEN!
Olcsó áron raktárról. — Kérje árlistánkat!
JOSEI UDVARHELYI ☎ (0911) 4 72 01 50
KEPLERSTR. 2. 90478 NÜRNBERG.

Budán közel a Várhoz és a metróhoz, mo-
dern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Tele-
fon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).

Budapest, V. kerületben összkomfortos la-
kás 120 m², valamint Motel a Mátrában el-
adó. Telefon: (D) 079 04 / 76 37 (8—16 óráig)
és 079 51 / 2 67 46 (17—20 óráig).

BEATRIX PANZIÓ! H-1021 Budapest, Szé-
her út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és tel.:
2750 550. Szeretettel várjuk az „Év panziója”
díjat nyert családi szállodánkban, zöldöve-
zetben, de közel a központhoz. Program szer-
vezés, zárt autóparkoló. Szállodai színvonal —
féláron!

A Református Magyar nyelvű Egyházközség

München, kántori állásra **K á n t o r t** keres.

Felvilágosítás a lelkési hivatalnál: Teplitzer

Weg 14, 80997 München. Telefon/Fax: (0 89)

149 31 72.

Budapest, a Kálvin térenél, 6 szobás, 2
konyhás, 2 fürdő, 2 telefon, gyönyörűen felújít-
ott üres lakás eladó. Felvilágosítás szeptem-
bertől Budapesten: ☎ 0036-1-2177 194, vagy
Párizsban: 134-51-57-66.

Budán, a Petőfi hídnál, a műszaki egyetem
mögött, 6. em., 68 m²-es, távfűtéses örökklakás,
bútorozva, felszerelt háztartással, 4 személyre
is alkalmas, november 1-től, négy évre kiadó.
Mátfélszoba - hall, étkezőkonyha, délnyugati
fekvésű, nappal, loggiás, szep. WC, kábel-tv,
telefon, wipool, mosógép, stb. Érdeklődni
csak 21 óra után: ☎ (CH) 037 71 35 73 alatt.

Szegeden: 3. szinten, új, téglablokkos, egye-
di fűtéses, egyszobás, étkezőkonyhás lakás,
balkonnal és garázzsal eladó! Ára: 50.000 DM.
Érdeklődni: ☎ 0036 62 479 469 szám alatt,
az esti órákban. (H)

Nyugdíjas tanárnő (65), vállalja egyedülálló
hölgy, vagy férfi gondozását, háztartása ve-
zetését, lehetőleg Münchenben, vagy környék-
én. Egészséges, teherbíró. Németül jól be-
szél, ír, olvas. Autó-jogosítványa van. Cím:
Póka Gyuláné, H-7755 Töttös, Jókai utca 1.

BUDAPEST XI. KER. KITŰNŐ HELYEN
FEKVŐ, UJONNAN KIALAKÍTOTT, MIN-
DEN IGENY T KIELEGÍTŐ FOGORVOSI
RENDELŐ SZÍNVONALASAN DOLGOZÓ
KOLLÉGÁNAK REÁLIS ÁRON KIADÓ. Tel.:
0036 1 1659 264, vagy 0049 6203 1 59 18.

Gyermekszertető, 40 éves magyar nő, tisztá,
jól szituált, elhelyezkedne házvezetőnek.
Csillag Éva, H-1036 Budapest III., Kiskorona
utca 6, X./53. ☎ 0036 1 1885 499.

Ingatlanközvetítés, ingatlanvétel, tőkebefek-
tetés Magyarországon. Külföldiek is vásárol-
hatnak ingatlanokat Magyarországon. Irodánk
vállalja a teljeskörű lebonyolítást: „az igény
szerinti ingatlan megkeresésétől az átírásig”.
Kérjen részletes felvilágosítást. Címünk: Bal-
aton Inforg Betéti Társaság, H-8200 Veszprém,
Bem utca 14. ☎ 0036 89 422 898 (H).

Káros szenvedélytől mentes, 47/173/70, fia-
talember keresi korban hozzáillő, német állam-
polgársági hölgy ismeretségét. Fényképes le-
veleket „Megértés” jeligére a kiadóba várók.
Jóság, tisztesség, empátia vezérli Önt is?
48 éves csinos nő, diplomás Auszliedler várja
válaszát. Jelige: „Egyházi házasság”.

Svájcban élő magas férfi, 69 éves, megis-
merne jömege jelenését, nem dohányzó, függet-
len, magyar hölgyet 58—62 év között. Vála-
szokat lehetőleg a genfi tó környékéről „Kel-
lemes hétfőre” jeligére várók. Csak franciául
beszélő hölgy levelére válaszolok.

Becsület, érzelmeigazdag, hatvanas társát
várja nem dohányzó, reprezentatív özevgyasz-
szony. Jelige: „Őszi találkozás”.

Nyugat-Európában élő, nőiesen karcsú, mű-
vészetet kedvelő hölgy, komoly úr ismeretsé-
gét várja 60 éves korig. Jelige: „De ha mégis?”

Rugalmas munkaidővel kíségetést vállalkoz.
Telefon: 089 / 129 18 01 (München).

„Te férfi vagy! 40—50 év körüli, jó humorú,
őszinte, szabad, komoly és művészetet kedvelő?
Szeretnék veled találkozni, ha a kémiánk pasz-
szol, még többet is. Párizsban élő festőnő va-
gyok. Amit kérek tőled, nem több, mint amit
adok. Jelige: „La Réve”.

55 éves, jó megjelenésű nő megismerkedne
jómodú, művelt, komoly, 55—62 éves férfivel.
Fényképes válaszát „Házasság” jeligére a ki-
adóba kérem.

Független rádió- és tv adót Kolozsvárnak!
A „Félegvár” Kulturális Alapítvány független
adóállomás alapítására alakult, amely napon-
tá négy órát sugározna magyar nyelven. A
frekvencia engedélyt megszereztük. Október-
től indítjuk a programot. Nehézségeinkben
kérjük az Ön anyagi támogatását. Megértését
köszönjük. Sebesi Karen Attila alelnök, „Funda-
tata Culturală Cetatúria”, Romania - 3400,
Cluj, P.O.Box 497, Str. Padurii 14 / 18. Cont:
(bankszámlaszám) Credit Bank Cluj: LEI:
40 10 1 124 53; USD: 40 20 11 24 53 16; DEM:
40 20 11 24 53 10.

FORDÍTÓIRODA PEPEKORN
ÉS TÁRSA

Diószeghy Tibor nyomdokába lépve meg-
nyitottuk fordítói irodánkat. Hiteles for-
dítások minden nyelven!

Gyorsan - olcsón - megbízhatóan!
Teszteljen le bennünket! Cím: D-41462
Neuss, Daimlerstr. 54. ☎ 02131/54 27 10.
Fax: 02130 / 95 93 70.

Megjelent! Megjelent!

LOURDES-i csodák és gyógyulások. Doku-
mentumfilm hat csodásan meggyógyulttal. (Vi-
deokazetta magyarul, 90 perces, VHS, PAL).
Ára: 40.— DM. Megrendelhető kiadóhiva-
talunknál.

APOLLO

DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, ten-
gerentúrra — légiszállítással is — köl-
ködés, bútorraktaozás, külföldi
szállítványoknál a vám elintézése.

Összes nyugati és keleti államokba
oda és vissza szállítunk!
Magyaroknak árkedvezmény!

APOLLO DEMENAGEMENT

4 bis, route des Jeunes
CH - 1211 Genève 26
Telefon: 022 / 3 43 22 46.
FAX 022 / 3 42 24 75

Magyarul is beszélünk!

Privát cím: Keresztes László
58, route Veyrier,
CH-1227 Carouge / Genève
☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).

Kiadóhivatalunknál kapható:

Árpád-házi Szent Erzsébet élete
(videokazetta magyarul, 40 perces,
VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i zarándokkönyv (dr. Szabó
József összeállítása) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain
(kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Lourdes, Kereszt út, (videokazetta ma-
gyarul, 50 perces, VHS, PAL) 30.— DM
Lourdes-i üzenet — elmélkedések
magyar nyelvű kazetta, dr. Szabó
József összeállítása) 10.— DM
Patrona Hungariae, (VHS)
színes zománcjelvény) 3.— DM
Szállításnál + portóköltséget számítunk.

Megrendelhető:

Ungarische Katholische Delegatur
ÉLETÜNK kiadóhivatala
Landwehrstr. 66 D-80336 München.

ÚJ POSTAI IRÁNYÍTÓSZÁMUNK
D - 80336 München.

VIDEOKAZETTÁK CSERÉLÉSE!

Amerikai - kanadai sziszteméről magyar rend-
szerűre, vagy fordítva, 24 óra alatt. Küldje
videóját szeretneinek!

VIDEOFILM

a Szentatya magyarországi látogatásáról,
2 órás színes műsor. ára 23 \$ portóval együtt.

KAPHATÓ

a történelmi Magyarország színes térképe, az
ország és a vármegyék címerivel, plasztikkal
védett kartonon, 22 x 32 nagyságban, portóval
20.— \$ a következő címen:

MAGYAR NAPLÓ — VIDEO DEPT.

P. O. Box 822, Daytona Beach, FL 32115, USA.

MAGYAR SZENTMISÉK

BÉCSBEN minden vasár- és ünnepnap 10.30
órákor, a Német Lovagrend, Árpád-házi Szent
Erzsébetről elnevezett templomban. Első ker-
ület, Singerstr. 7. szám, (Deutsch-Ordenskirche).
A templom bejáratú ajtaja a kapun belül jobb-
ra. Hegyi György lelkész

* FIGYELEM! HELYVÁLTOZÁS! *
GRÁCBAN, a hónap első vasárnapja kivéte-
lével minden vasár- és ünnepnap, 10 órákor
új helyen, a Welsche-templomban (Griesplatz)
tartunk szentmisét, melyre a Grácban és Stá-
jerországban élő, valamint az ide látogató ma-
gyarokat szeretettel hívja és várja
P. Nyers János lelkész

PÁRIZSBAN minden vasárnap 11 órákor:
Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert
Thomas, 75010. Metro: République és Jacques
Bonsergent.

ZÜRICHBEN minden vasár- és ünnepnap
10.15 órákor, a Szent Antal templom alagsorá-
ban, Minervastr. 60. Vizauer Ferenc lelkész

MÜNCHENBEN minden vasár- és ünnep-
nap 10.30 órákor a Damenstift-templomban.
Dr. Cserháti Ferenc plébános

ROSENHEIMBEN minden hónap 2. és 4.
vasárnapján, 10.00 órákor a Rossacker-kápol-
nában. Fehér István s. lelkész

Münster-, Paderborn- és Osnabrück egyház-
megyéiben mindenütt havonta egyszer. Első-
vasárnap: HAGENBEN 10.30 órákor a St. Jo-
sef Hospital kápolnájában MENDENBEN
15.30 órákor a Heilige Kreuz templomban (Bat-
tenfeld). Második vasárnap: OSNABRÜCK-
ben 11.00 órákor, Pernickel-Mühle, Mühlenstr.
Harmadik vasárnap: BIELEFELD, 15.30 órá-
kor a St. Josef templomban, August-Bebel-Str.
9. Negyedik vasárnap: MÜNSTERBEN 11.00
órákor a Ferencesek templomában Hörsterplatz.
MARLBAN és ARNSBERGBEN külön meg-
beszélés szerint. Misszióknak telefonszáma: (0251)
32 65 01, Bagossy atya.

FRANKFURT-Rödelhimben, a hónap 2. és 4.
vasárnapján, 15.30 órákor, a St. Raphael tem-
plomban, Ludwig-Landmann-Str. 365.

MAINZBAN a hónap 1. vasárnapján, 12.15
órákor az Olasz Misszió templomában, Emme-
ranstr. 15.

WIESBADENBAN a hónap 2. vasárnapján
10.30 órákor az Olasz Misszió kápolnájában,
Platter Str. 5.

DARMSTADTBAN a hónap 4. vasárnapján,
10.45 órákor Griesheimban a Szt. Kereszt tem-
plomban, Friedrich-Ebert-Str. 58.

GIESSENBEN a hónap 3. vasárnapján, 10.30
órákor, a Szt József kórház kápolnájában,
Liebigstr. 24. Takács Pál plébános

RUPP LÁSZLÓ hités törvényszéki fordító vállal
fordításokat magyarról németre és németről
magyarrá. 80336 München, Goethestr. 32.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkésziség
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. András Mária, dr. Bogyay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Kovács
K. Zoltán (Budapest) és Szamosi József
(olvasó- és tördelő szerkesztő).

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: P. János Szőke.

Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelké-
sek terjesztik, ők küldik szét és ná-
lak is kell előfizetni!

Tengerentúrra, vagy ahol nincs ma-
gyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi
az újságot.
1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.—

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúrra légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én
Értesítéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgironum München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerel GmbH,
Ferchenbachstraße 88 · 80995 München.

Börlagenhinweis: zu dieser Auflage liegt
zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-
kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seel-
sorge München, — Sonderkonto:
Postgironum München,
Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7.—
Jelige portóval	7.—
Külön kívánásokot esetenként árazunk.	
Üzleti hirdetések soronként	10.—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20.—
Kétfasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 százalékos kedvezmény.
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 százalékos kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.	
Hirdetések határideje minden hónap 15-e, b e f l z e t v e l !	

A névvel megjelölt cikkek nem minden eset-
ben felelnek meg a szerkesztőség véleményé-
nek. — Kéziratokat nem őrzi meg és
nem küldünk vissza!

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél:
Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126,
Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő:
„É L E T Ü N K”. Kérjük szíveskedjenek a
fenti címre, ne Münchenbe küldeni a
csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.—
DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban.
Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.—
US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből
postázzuk.

J A K Ó C S PANZIÓ: Egy és két személyes
szobák fűdészetével, WC-vel: 50.— DM
reggelivel.

JAKÓCS TAXI: Helyben vagy hosszabb útra.
Budapest XI. ker., Bod Péter utca 20.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉERT, STÍLU-
SÁERT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj
befizetése után tudunk közölni!

ANNEMARIE SCHWARZ hités tolmács és
fordító, magyar-német és német-magyar for-
dítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szö-
veget is. 40479 Düsseldorf, Camphausstr. 14
Tel.: (0211)